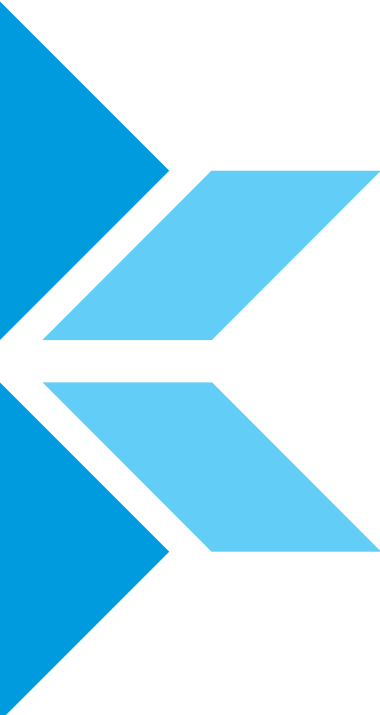

IZVJEŠTAJ O RADU 2015.

PRIVREDNA
KOMORA
CRNE GORE

PRIVREDNA KOMORA CRNE GORE

Izveštaj o radu 2015.

SADRŽAJ

Organi komore i odbori udruženja	6
Unapređenje poslovnog ambijenta	11
Promocija privrede	22
Međunarodne aktivnosti	26
Evroatlantske integracije	38
Obrazovne aktivnosti	42
Sudovi pri Komori	45
Projekti	47
Administrativni poslovi	55
Informisanje	58

SKUPŠTINA

Prva sjednica Skupštine u 2015. godini održana je 27. marta. Donijeti su Statut Privredne komore Crne Gore i Odluka o raspisivanju izbora za članove odbora udruženja.

Novi Statut Komore prilagođen je kako promjenama u propisima koje se tiču njene nadležnosti, tako i aktuelnoj ekonomskoj situaciji.

Skupština Komore je donijela i odluku o raspisivanju izbora za članove 13 odbora udruženja kojima je istekao četvorogodišnji mandat. Odlukom je utvrđen broj članova odbora udruženja, način i rokovi sprovođenja izbora.

Na sjednici je usvojen Izvještaj o radu Komore za 2014. godinu, Izvještaj o finansijskom poslovanju Komore za 2014. godinu i donešena Odluka o utvrđivanju godišnjeg računa Komore za 2014. godinu.

Druga sjednica Skupštine održana je 17. jula. Razmatrana je Informacija o privrednim kretanjima za period januar - maj 2015. godine. Privredna komora je sprovela istraživanje u cilju sagledavanja aktuelnog poslovanja preduzeća, identifikovanja barijera i davanja predloga za unapređenje poslovnog ambijenta. Istraživanje je obuhvatilo privredna društva iz svih djelatnosti, regija, kao i različitih organizacionih oblika i veličina.

Na sjednici su donešene odluke o izboru članova u 13 odbora udruženja i Odluka o raspisivanju izbora za članove Skupštine Komore. Polazeći od toga da Komoru čine legitimno

izabrani predstavnici njenih članica u organima i drugim oblicima organizovanja i rada, da od njihovog angažovanja zavisi kvalitet i efikasnost rada ove asocijacije u cjelini, izborne aktivnosti su se sprovodile od početka godine na principima kvaliteta, ravnopravnosti i uzajamnog povjerenja, imajući u vidu da izabrani predstavnici privrednih subjekata zastupaju interese privrede u cjelini.

U skladu sa odredbama Statuta Komore, predsjednici odbora udruženja postaju članovi Skupštine Komore, a 34 člana su izabrana na konstitutivnim sjednicama odbora udruženja.

Skupština Privredne komore Crne Gore konstituisana je u novom sazivu 11. novembra 2015. godine. Usvojen je Poslovnik o radu i verifikovani su mandati 47 članova. Za predsjednika Skupštine Privredne komore je izabran Vojo Banović, izvršni direktor kompanije Jadroagent Bar, dok će njegov zamjenik u narednom četvorogodišnjem mandatu biti Luka Jovanović, direktor Termoelektrane Pljevlja.

Skupština je izabrala članove Upravnog odbora Privredne komore.

Donijeta su Arbitražna pravila pred Arbitražnim sudom pri Privrednoj komori Crne Gore. Usvojena su i Arbitražna pravila Komisije Ujedinjenih nacija za međunarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL) pred Arbitražnim sudom pri Privrednoj komori Crne. Odlučeno je o prestanku važenja pravilnika koji se odnose na Spoljnotrgovinsku arbitražu i Stalni izabrani sud.

UPRAVNI ODBOR

Sjednica Upravnog odbora održana je 25. marta. U skladu sa nadležnostima utvrđenim Statutom Komore, utvrđeni su predlozi: Izvještaja o radu Komore za 2014. godinu, Izvještaja o finansijskom poslovanju Komore za 2014., Odluke o utvrđivanju godišnjeg računa Komore za 2014. i Statuta Privredne komore Crne Gore.

Na sjednici je donešen i Pravilnik o izmjenama Pravilnika o rješavanju stambenih potreba zaposlenih u Privrednoj komori Crne Gore.

Na sjednici održanoj 8. jula razmatrana je Informacija o privrednim kretanjima za period januar - maj 2015. godine i donešen je Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji Stručne službe Komore.

Razmatrane su i odluke o izborima članova odbora udruženja i raspisivanju izbora za članove Skupštine Komore, a koje je donijela Skupština.

Upravni odbor je na prvoj sjednici u novom sazivu, održanoj 8. decembra, usvojio Poslovnik o radu, te utvrdio predloge Programa rada, Odluke o osno-

vici i stopi za obračun članskog doprinosa, te Odluke o finansijskom planu. Utvrđen je i predlog Odluke o izboru članova Nadzornog odbora. Donijeta je i Odluka o pokretanju postupka za izbor Predsjednika Privredne komore Crne Gore.

U skladu sa novim Zakonom o arbitraži, usaglašenim sa međunarodnom regulativom, izabrani su predsjednik, potpredsjednik i članovi Predsjedništva Arbitražnog suda pri Privrednoj komori Crne Gore, utvrđena je preporučena lista arbitara. Za predsjednika Arbitražnog suda pri Privrednoj komori Crne Gore izabran je Vesko Božović, advokat iz Podgorice.

NADZORNI ODBOR

Nadzorni odbor je održao četiri sjednice. U skladu sa nadležnostima utvrđenim Statutom Komore, razmatrao je Izvještaj o radu i finansijskom poslovanju Komore za 2014. godinu, Program rada Komore za 2016. godinu, kao i odluke o utvrđivanju osnovice i stope za obračun članskog doprinosa i finansijskom planu za 2016. godinu.

Osim godišnjih izvještaja, Nadzorni odbor je razmatrao izvještaje o radu i finansijskom poslovanju Komore, za svaki kvartal posebno.

ODBORI UDRUŽENJA I DRUGI OBLICI ORGANIZOVANJA

Udruženje je osnovni oblik organizovanja i rada u Komori, a organizuje se za jednu ili više grana privrede. U okviru Komore funkcioniše 13 odbora udruženja i šest grupacija.

Skupština Komore donijela je Odluku o raspisivanju izbora za članove odbora udruženja kojima je istekao četvorogodišnji mandat. Utvrđen je broj članova odbora, način i rokovi sprovođenja izbora i obrazovana Izborna komisija, sa zadatkom da sačini plan izbornih aktivnosti, daje uputstva za sprovođenje izbora, koordinira i objedinjuje rad na sprovođenju izbora i podnese Skupštini izvještaj o rezultatima izbora.

Upućen je poziv članicama Komore - privrednim društvima, bankama, drugim finansijskim i organizacijama za osiguranje i preduzetnicima, koji obavljaju djelatnost sa sjedištem na teritoriji Crne Gore, da predlože predstavnike za odbore udruženja, koji će kroz rad u ovim organima doprinijeti unapređenju poslovnog ambijenta, a time uticati na ekonomski rast.

Na sjednici u julu Skupština je donijela pojedinačne odluke o izboru članica u 13 odbora udruženja. Pri izboru vodilo se računa o ekonomskoj snazi kompanija, strukturi, uticaju na privredu, odgovarajućoj granskoj i teritorijalnoj zastupljenosti, do sada iskazanoj spremnosti da učestvuju u radu Komore o

ispunjavanju obaveza prema Komori ustanovljenih Zakonom, statutom i drugim aktima Komore.

Izborna komisija, na sjednici od 19. oktobra utvrdila je da su izbori za članove odbora udruženja uspješno i u roku završeni, te da su svi odbori udruženja održali konstitutivne sjednice, na kojima su izabrali svoje predsjednike i njihove zamjenike, kao i članove Skupštine Komore.

U 13 odbora udruženja izabrano je preko 350 predstavnika članica Komore koji će moći da na organizovan, argumentovan i stručan način iskazuju svoje zajedničke interese, razmjenjuju iskustva, utvrđuju zajedničke stavove i predlažu mjere organima zakonodavne i izvršne vlasti, u cilju unapređenja poslovnog ambijenta i na taj način učestvuju u kreiranju ekonomske politike.

Novina je da je povećan broj članova ovih odbora, pa ih sada ima do 30.

Pored odbora udruženja u Komori postoje i koordinacioni odbori kao posebni oblici organizovanja i rada radi razmatranja pitanja od značaja i zajedničkog interesa za više oblasti privrede.

Tokom 2015. godine održano je više od 60 sjednica Odbora udruženja, na kojima se između ostalog raspravljalo o:

- instrumentima finansijske podrške Investiciono razvojnog fonda za 2015. godinu
- programu gazdovanja šumama
- izvještaju o sanaciji šuma za šume degradirane šumskim požarima u periodu 2012 -2015.godine.
- istraživanju nafte i gasa u Crnoj Gori
- potencijalima obnovljivih izvora energije
- projektu „Upravljanje industrijskim otpadom i čišćenje“ koji finansira Svjetska banka
- informaciji o poslovnom ambijentu u ICT sektoru
- informaciji o poslovnom ambijentu za rad malih i srednjih preduzeća
- nacrtu dokumenta „Industrijska politika Crne Gore do 2020. godine
- ulozi standardizacije i kvaliteta u razvoju novih proizvoda za infrastrukturne projekte u Crnoj Gori
- brendiranju u procesu internacionalizacije poslovanja poljoprivrednog i proizvodnog sektora
- problemima naknadne naplate carinskog duga
- prometu akciznim proizvodima
- specifičnim slučajevima cjenovne politike dominantnog učesnika na tržištu,
- odlaganju primjene članova 64, 66 i 133, stav 1. tačka 7 (kaznene odredbe) Zakona o strancima i Pravilnika o bližem načinu izdavanja potvrde Zavoda za zapošljavanje

- mogućnostima finansiranja za mala i srednja preduzeća u programu Horizon 2020
- strategiji razvoja ženskog preduzetništva
- stanju na tržištu osiguranja
- izvještaju o stanju na tržištu kapitala
- energetskom bilansu za 2016. godinu
- položaju domaćih koncesionara u građevinarstvu
- stanju na tržištu širokopojasnog pristupa internetu u Crnoj Gori
- smjernicama za stvaranje povoljnog ambijenta za žensko preduzetništvo u lokalnim zajednicama
- portalu E-uprave
- upravljanju kanalizacionim muljem na nivou Crne Gore
- biznis zonama u Crnoj Gori
- razvoju poslovne infrastrukture u skladu sa potrebama malih i srednjih preduzeća
- novim standardima ISO 9001:2015 i ISO 14001:2015.
- statusu pregovora za članstvo u EU u poglavljima 1, 3, 5, 6, 11,12, 13, 19, 28, 29
- primjeni Carinskog i Zakona o akcizama
- novinama u vezi Novog kompjuterizovanog tranzitnog sistema i ovlašćenog privrednog subjekta
- konkurentnosti barske luke nakon restrukturiranja i privatizacije
- poboljšanju poslovnog ambijenta za razvoj krug turizma u Crnoj Gori
- pripremi, promociji i odvijanju ljetnje turističke sezone
- potencijalima i pravcima razvoja zdravstvenog turizma u Crnoj Gori
- unapređenju međusobne saradnje u oblasti turizma privrednih komora Srbije i Crne Gore
- planu privremenih objekata u zoni morskog dobra za period 2016-2018
- promociji i planu pripreme zimske turističke sezone za 2015 i 2016. godinu
- informaciji o proizvodnji i tržišnom učešću flaširanih voda
- obrazovanju žena u funkciji rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori
- agrobudžetu za 2016. godinu
- predlogu plana davanja koncesija za korišćenje šuma u 2016. godini.

UNAPREĐENJE POSLOVNOG AMBIJENTA

ELIMINISANJE BIZNIS BARIJERA

Aktivnosti na unapređenju poslovnog ambijenta predstavljaju kontinuiran proces koji zahtijeva partnerstvo državne administracije i privrede, sa ciljem kreiranja efikasnih mjera i instrumenata za pojednostavljenje procedura i eliminisanje biznis barijera. Unapređenje poslovnog ambijenta i regulatorna reforma treba da doprinesu povećanju konkurentnosti ekonomije i omoguće dinamičan privredni razvoj.

Privredna komora Crne Gore je u direktnoj komunikaciji sa ministarstvima i kroz članstvo u Savjetu za regulatornu reformu i unapređenje poslovnog ambijenta, učestvovala u definisanju mjera i politika za dalje otklanjanje biznis barijera. U tom cilju predložene su brojne izmjene regulative i mjere za unapređenje uslova poslovanja, među kojima izdvajamo: stupanjem na snagu Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o primjenama Zakona o akcizama ponovo su stvoreni uslovi za povraćaj dijela plaćene akcize, a zahtjeve za njen povraćaj prevoznici su počeli da podnose sredinom aprila; Skupština Crne Gore prihvatila je predlog Privredne komore i odložila je primjenu članova 64, 66 i 133, stav 1. tačka 7 (kaznene odredbe) Zakona o strancima; na inicijativu Komore, a u komunikaciji sa Ministarstvom za informaciono društvo, Ministarstvom finansija i Upravom carina, razriješena je poslovna barijera koja je nastala zbog neusaglašenog tumačenja akata od strane Ministarstva finansija i Uprave carina oko oporezivanja tablet uređaja (ponovo se obračunavaju po stopi PDV-a od 7%).

Na inicijativu Komore, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva izvršio je dopunu i uskladio sa Zakonom o javnim nabavkama javni poziv za štampu udžbenika i školskih obrazaca.

Riješen je problem u poslovanju špeditera koji su plaćali visoku cijenu za provajderske usluge preduzeću koje je pružalo usluge elektronske komunikacije sa Upravom carina, na način što je još jedno preduzeće počelo da ih pruža.

Kako u realnom sektoru i dalje postoje problemi sa likvidnošću, Komora je zatražila od Ministarstva finansija da razmotri mogućnost produženja roka važenja Uredbe za odloženo plaćanje carinskog duga. Odloženo plaćanje carinskog duga u roku od 30 dana značajna je olakšica privrednim društvima i u proteklom periodu je dala pozitivne rezultate.

Inicijativa za izmjenu Pravilnika o utvrđivanju proizvoda i usluga koji se oporezuju po sniženoj stopi PDV-a na način što će se u Pravilnik unijeti tarifne oznake svih proizvoda koji će se oporezivati ovom stopom, procesuirana je prema Ministarstvu finansija, u aprilu. Pravilnik je izmijenjen u novembru.

Komora participira u radu međuresorske Radne grupe za suzbijanje sive ekonomije čiji je zadatak doprinos povećanju transparentnosti, objektivnosti i koordinacije u radu državnih organa sa krajnjim ciljem suzbijanja sive ekonomije. Za potrebe izrade Akcionog plana za suzbijanje sive ekonomije u 2015. godini pripremljen je predlog mjera za eliminisanje nelegalnog poslovanja.

Privredna komora Crne Gore je intenzivirala saradnju sa lokalnim samoupravama u cilju uklanjanja biznis barijera na opštinskim nivoima. Cilj je unapređenje poslovnog ambijenta odnosno stvaranje uslova za veće interesovanje stranih investitora. Predstavnici Komore su posjetili opštne Tivat, Herceg Novi, Kotor, Žabljak, Šavnik i Plužine.

Ocjenjeno je i da postoji širok spektar aktivnosti za nastavak saradnje u narednom periodu između opština i Privredne komore, a naročito u domenima zajedničkog apliciranja ka međunarodnim donatorima, edukacije privrednih subjekata, kao i zajedničkog organizovanja poslovnih foruma.

Predstavnici Komore su iskazali spremnost da sve resurse ove institucije stave u funkciju stvaranja poslovnog ambijenta atraktivnog za poslovanje i strane investitore. Sinergijsko djelovanje privrede i lokalne administracije je efikasan način kreiranja povoljne biznis klime.

PRIVREDNO ZAKONODAVSTVO

U cilju unapređenja poslovnog ambijenta i stvaranja povoljnijih uslova poslovanja, Komora je u proteklj godini kontinuirano analizirala privredno zakonodavstvo i inicirala promjene propisa koji su prepreka poslovanju. U izvještaj-

nom periodu razmatrani su nacrti i predlozi:

- Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata;
- Zakona o tržištu kapitala
- Zakona o arbitraži
- Zakona o energetici
- Zakona o turizmu
- Zakona o vodi za ljudsku upotrebu
- Zakona o javno privatnom partnerstvu
- Zakona o strancima u dijelu ukidanja ograničenja /potvrde ZZZCG za za-
pošljavanje sezonaca
- Zakona o uslugama
- Zakona o komunalnim djelatnostima
- Zakona o privrednim društvima
- Zakona o porezu na kafu
- Zakona o zaštiti potrošača
- Zakona o bezbjednosti pomorske plovidbe
- Zakona o kinematografiji
- Zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza
- Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju
- Zakon o mjenici
- Zakona o izvršenju i obezbjeđenju
- Zakona o lokalnim komunalnim taksama
- Zakona o putevima
- Zakona o turističkim organizacijama
- Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti
- Zakona o autorskom i srodnim pravima
- Zakona o zaštiti lica i imovine
- Zakon o radu
- Zakona o privrednim društvima
- Zakona o stečaju
- Zakona o porezu na dobit pravnih lica
- Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju inostranih kvali-
fikacija za obavljanje regulisane profesije
- Uredbe o bližim kriterijumima, postupku i načinu raspodjele i korišćenja
dozvola za slobodni prevozu putnika
- Uredbe o raspodjeli dozvola
- Pravilnika o bezbjednosti igračaka
- Pravilnika o načinu i uslovima povraćaja akcize na mineralna ulja
- Pravilnika o bližim zahtjevima koje u pogledu bezbjednosti treba da ispu-
njava prirodna mineralna, stona i izvorska voda za piće

- Pravilnika o listi proizvoda i objekata u/na kojima se ističu obavještenja na Brajevom pismu
- Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o primjeni Zakona o akcijama
- Pravilnika o utvrđivanju proizvoda i usluga koji se oporezuju po sniženoj stopi PDV-a.

Na sjednicama organa Komore, odbora udruženja i drugih oblika organizovanja i rada u Komori, istaknuto je da regulatorni okvir kojim se definišu uslovi poslovanja, stvara poteškoće u poslovanju privrednih subjekata, te da, u cilju stvaranja povoljne investicione klime, neophodno je mnogo više uvažavati potrebe privrednika prilikom sagledavanja efekata primjene propisa koji se predlažu i mijenjaju od strane obrađivača na državnom i lokalnom nivou.

Ocijenjeno je takođe da regulatorni okvir treba dograditi, posebno u oblasti radnih odnosa, privrednog prava, poreske politike i javnih nabavki.

Zbog svega navedenog, potrebno je u većoj mjeri uključiti predstavnike realnog sektora u kreiranje strateških dokumenata, zakonskih i podzakonskih propisa koji tretiraju poslovanje privrednih subjekata, i odlučeno je da se obrazuje Odbor za privredno zakonodavstvo, koji objedinjava i koordinira aktivnosti Komore na uključivanju predstavnika njenih članica na regulisanju regulatornog okvira za poslovanje.

U Odbor su osim predstavnika privrednih društava, izabrani i predstavnici resornih ministarstava i organa uprave, kako bi putem dijaloga, zajedničkim djelovanjem svih aktera koji utiču na ekonomiju, unaprijedili zakonodavni okvir koji reguliše poslovanje privrede.

STRATEGIJE, ANALIZE I INFORMACIJE

U interesu članica, Privredna komora Crne Gore kontinuirano prati privredna kretanja i vođena interesima članica priprema i izrađuje informacije i analize. Kao rezultat saopštenih stavova privrede i sprovedenog istraživanja pripremljene su:

- Informacija o privrednim kretanjima i poslovanju privrede za period januar - maj 2015. godine.
- Informacija o makroekonomskim kretanjima u privredi u 2014. godini,
- informacije o makroekonomskim kretanjima u I i II kvartalu 2015. godine,
- mjesečne informacije o privrednim kretanjima u zemlji,
- infomacije o makroekonomskim kretanjima u zemljama regiona.

U okviru redovnih aktivnosti, a kao rezultat saopštenih stavova, sopstvenih istraživanja i analize uporedne prakse, Komora godišnje priprema sveobu-

hvatne informacije sa predlozima mjera za unapređenje uslova za realizaciju poslovnih aktivnosti. Urađena je informacija „Crnogorska privreda u 2015. godini sa predlozima mjera za unapređenje poslovanja“ u kojoj je dat pregled po sektorima i predlozi za unapređenje, kao i zakonski ambijent koji se prepoznaje kao ograničenje, te ga je potrebno izmijeniti. Informacija je razmatrana na sastanku na kojem su pored predstavnika najznačajnijih crnogorskih kompanija, učestvovali i predsjednik Vlade Crne Gore, guverner Centralne banke Crne Gore, ministri i predsjednik Privrednog suda Crne Gore.

Tokom 2015. godine Komora je pratila, analizirala i informisala o spoljnotrgovinskom poslovanju. U tom dijelu urađene su:

- Informacija o robnoj razmjeni Crne Gore sa inostranstvom;
- Informacije o robnoj razmjeni sa Makedonijom, Albanijom, Belgijom, Poljskom, Mađarskom, Indonezijom, Srbijom, Njemačkom, Hrvatskom, Turskom, Austrijom, Gruzijom, Letonijom, Njemačkom, Španijom, Portugalom, Bahreinom, Argentinom, Italijom, BiH, Slovenijom, UAE, Francuskom, SAD, Kinom, Češkom, Ukrajinom, Grčkom, Kongom, Laosom, Japanom, Izraelom, Velikom Britanijom, Irskom i Islandom, Kolumbijom, Meksikom, Čileom, Brazilom, Estonijom, Litvanijom, Moldavijom, Saudijskom Arabijom, Jordanom i Bangladešom.

Formiranje i razvoj klastera predstavlja organizovanu aktivnost da se kroz saradnju ostvari veća konkurentnost kompanija. U cilju informisanja privrede o značaju formiranja klastera, kao i nivoa razvoja ovog oblika povezivanja kompanija u Crnoj Gori pripremljena je Informacija o klasterima.

KONFERENCIJE

Privredna komora je i u 2015. godini organizovala konferencije s ciljem da omogući privrednicima da dođu do relevantnih informacija, analiza i pravaca daljeg razvoja, ne samo Crne Gore, nego regiona i šire. Na ovaj način Komora povezuje privredu sa donosiocima odluka, institucijama, univerzitetima i ekspertima koji prate ne samo regionalne, već evropske i svjetske tokove, te pružaju detaljniju sliku o aktuelnim dešavanjima.

Konferencija o ekonomiji - Montenegro 2015.

Region Zapadnog Balkana mora ubrzano raditi na smanjenju razlika u razvoju koje ima u odnosu na razvijene zemlje Evrope. Sve buduće investicije se moraju maksimalno staviti u funkciju podizanja nivoa konkurentnosti, koja je centralni problem svih zemalja regiona, rečeno je na Konferenciji koja je održana 22. i 23. oktobra u hotelu Splendid u Bečićima, u organizaciji Privredne komore Crne Gore, a u partnerstvu sa Savezom ekonomista Srbije i Savezom ekonomista Crne Gore.

Jednom od najznačajnijih regionalnih skupova prisustvovalo je oko 500 privrednika, predstavnika vlada, poslovne zajednice i stručne javnosti sa Balkana, a pratilo ga 57 medija iz zemalja regiona. Konferenciju je otvorio predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović.

Teme konferencije su bile:

- Stanje i perspektive EU integracija Zapadnog Balkana
- Stanje, pravci razvoja i povezanost ekonomija Crne Gore i Srbije
- Poslovanje u Regionu
- Uloga finansijskog sektora u razvoju privrede
- Turizam – sektorska i regionalna perspektiva
- Obrazovanje, inovacije i preduzetništvo
- Razvoj saobraćajne infrastrukture – pretpostavka bolje regionalne povezanosti

Konkurentnost je centralni problem ekonomija regiona i dostizanje određenog nivoa nacionalne privredne konkurentnosti jeste i preduslov za opstanak na jedinstvenom evropskom tržištu na kojem se samim činom potpisivanja sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju već nalazimo.

Ocijenjeno je da je potrebno unaprijediti znanje i ojačati vladavinu prava, koji su prepoznati kao glavni nedostaci u regionu.

Berlinski proces je izuzetno važna inicijativa za Zapadni Balkan i šansa za brže prevazilaženje sadašnjih ograničenja realizacijom održivih projekata od zajedničkog interesa.

Iz perspektive domaćih i stranih investitora, Region se kreće u dobrom smjeru ali sitnim koracima. Postoji čitav niz ograničenja koja sputavaju razvoj poslovanja, a naš region čine manje atraktivnim za ulaganje, te su definisane preporuke:

- Da bi se eliminisale prepreke većoj konkurentnosti Regiona potrebno je njegovo intenzivnije infrastrukturno povezivanje - saobraćajno, energetsko i telekomunikaciono.
- Intenziviranje strukturnih reformi je veoma bitno za ekonomski prosperitet Regiona, uz neophodno insistiranje na saglasnosti njihovih ciljeva.
- Potrebno je privući nove investitore koji će adekvatno i valjano valorizovati domaće resurse i tako doprinijeti njihovom održivom korišćenju.
- Za podizanje nivoa konkurentnosti neophodno je unapredjenje poslovnog ambijenta kroz apsorpciju tehnologije, inovacija i trgovinske integracije.
- Neophodan je sistematski pristup restrukturiranju javnih preduzeća.
- Nastaviti snažnu primjenu fiskalne konsolidacije u funkciji njene održivosti kroz proširivanje fiskalne osnovice i zapošljavanje.
- Privredni rast mora se odvijati po stopama većim od prosjeka EU u namje-

ri da smanjimo razlike u nivou razvijenosti.

- Potrebno je podsticati regionalno partnerstvo biznisa, kako bi se sinergijom podigao stepen konkurentnosti lokalnih biznisa na evropskom tržištu.
- S obzirom na to da je nedostatak vještina zaposlenih ozbiljan problem daljeg ekonomskog rasta, potrebna je kontinuirana edukacija zaposlenih i bolja veza između biznis sektora i obrazovnog sistema.
- U Regionu je potrebna veća uključenost etičke komponente biznisa u proces donošenja poslovnih odluka, što bi trebalo da rezultira većim stepenom društvene odgovornosti biznisa.

Implementacija standarda kvaliteta u cilju jačanja konkurentnosti i internacionalizacije privreda CEFTA regiona

Konferencija je organizovana u okviru projekta DIHK – CEFTA „Implementacija CEFTA sa ciljem poboljšanja internacionalizacije ekonomije Jugoistočne Evrope“. Cilj konferencije je promocija i podizanje svijesti privrednika, državne uprave i javnosti o značaju implementacije principa kvaliteta i međunarodnih standarda kao podrške u upravljanju organizacijom i unapređenju konkurentnosti.

U okviru konferencije održani su paneli „Poslovna izvrsnost i konkurentnost“, „Standardi u funkciji jačanja konkurentnosti – poboljšavanje i inovacije“, te „Organizaciona kultura i kvalitet“, tokom kojih su izlaganja imali predstavnici privrednih komora Crne Gore i regiona, univerziteta, crnogorskih preduzeća i Centralne banke.

Obrazovanje žena u Crnoj Gori u funkciji rodne ravnopravnosti

Privredna komora u saradnji sa Centrom za stručno obrazovanje uz podršku Hans Zajdel Fondacije, organizovala je konferenciju kojoj je cilj bio da ukaže na značaj obrazovanja žena za njihovu veću zapošljivost, samostalnost i kvalitet života. Krajnji rezultat konferencije je iniciranje aktivnosti i konkretnih mjera u različitim oblastima u cilju unapređenja položaja žena u Crnoj Gori.

Studija šumarske – drvne industrije i sektora bioenergije u Crnoj Gori

Privredna komore Crne Gore i E3 Consulting iz Podgorice, u saradnji sa Austrijskim institutom za šumarstvo organizovali su Investicionu konferenciju „Montenegro Forest - Timber Industry and Bioenergy Sector Study“ (Studija šumarske – drvne industrije i sektora bioenergije u Crnoj Gori).

Konferencija je okupila domaće investitore iz oblasti drvoprerade, predstavnike ministarstava i lokalnih samouprava, kao i bankarskog sektora, kako bi se promovisali investicioni potencijali u sektoru šumarstva i drvoprerade. Prezentovano je pet investicionih projekta iz oblasti šumarske i drvne industrije

koji su rezultat Studije „Montenegro Forest - Timber Industry and Bioenergy Sector Study”, finansirane od strane Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) za potrebe Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Energija. Razvoj. Demokratija - Kako uspješan politički dijalog može da obezbijedi održivo korišćenje energije i zaštitu klime u Jugoistočnoj Evropi?

Privredna komora Crne Gore i Škola demokratskog rukovođenja, u saradnji sa partnerima, organizovali su treću regionalnu konferenciju „Energija. Razvoj. Demokratija: Kako uspješan politički dijalog može da obezbijedi održivo korišćenje energije i zaštitu klime u Jugoistočnoj Evropi?”, koja je okupila predstavnike parlamenata iz zemalja regiona, izvršne vlasti, lidere organizacija civilnog društva i eksperte u oblasti energije.

Cilj konferencije bio je razmjena informacija i ideja, poboljšanje razumijevanja dinamike i ciljeva EU i globalne održivosti energije ali i specifičnih izazova za državu Jugoistočne Evrope. Konferencija je predstavila primjere uspješnog kreiranja i sprovođenja politika, koje će pomoći pripremi Regiona za punu integraciju u energetske prostor Evrope. Skup je dio regionalne inicijative „Javni dijalog o održivom korišćenju energije u Jugoistočnoj Evropi”, koju sprovodi Mreža škola političkih studija Jugoistočne Evrope (koja funkcioniše pod okriljem Savjeta Evrope), uz podršku njemačke organizacije za međunarodnu saradnju – GIZ i njemačke Federalne Fondacije za životnu sredinu – DBU

Sistem dualnog obrazovanja kao model za unapređivanje ekonomije

Komora je u saradnji sa Eurochambres-om, Grupom za privredne komore javnog prava organizovala jednodnevnu konferenciju. Budući da se najveći broj zemalja EU, a i onih koje to nijesu susrijeće sa problemom neusklađenosti potreba privrede sa onim što nudi tržište rada, mnoge kao model prevazilaženja tog stanja prepoznaju uspostavljanje kvalitetnijih veza između učenja u praksi i školi.

Cilj skupa bio je da se u konstruktivnom razgovoru učesnika otvori razgovor o sistemu dualnog obrazovanja u Crnoj Gori i učesnicima pruži prilika da razmijene iskustva sa gostima konferencije iz Austrije i Njemačke gdje taj sistem uspješno funkcioniše.

Konferencija zdravstvenog, wellness i spa turizma

Uz podršku Privredne komore i Ministarstva održivog razvoja i turizma, Klaster zdravstvenog turizma Crne Gore i Medical spa asocijacija su u Budvi, u oktobru, organizovali četvrtu Konferenciju zdravstvenog, spa i wellness turizma, kao i četvrti Festival Spa & Wellnessa u Crnoj Gori.

Konferencija je bila forum za razmjenu informacija, iskustava i znanja o održivom razvoju zdravstvenog, wellness i spa turizma u Jugoistočnoj i Centralnoj Evropi, u skladu sa aktuelnim trendovima i najboljim praksama lidera u industriji, kroz predavanja, diskusije i B2B susrete.

Na Konferenciji su učestvovali ljudi iz struke, predstavnici vladinog sektora i lideri u oblasti zdravstvenog, wellness i spa turizma iz: Srbije, Mađarske, Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, i Bugarske, kao i naučni radnici i predstavnici iz banja, hotela i wellness centara Crne Gore.

Crnogorska međunarodna konferencija o sadržajima na plaži – MIBES

Crnogorska međunarodna konferencija o sadržajima na plaži - MIBES održana je u decembru u Budvi. Privredna komora Crne Gore je bila domaćin na panelu „Iskustva regije na unapređenju ponude, valorizaciji i atraktivnosti plaža u cilju jačanja konkurentnosti turističke destinacije” na kome su učestvovali predstavnici privrednih komora Crne Gore, Srbije i Hrvatske. Trodnevni skup MIBES su organizovali: Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Nacionalna turistička organizacija Crne Gore, Hotelska Grupa Montenegro Stars, Turistička organizacija Budve, Javno preduzeće Morsko dobro, Privredna komora Crne Gore i Crnogorsko turističko udruženje (CTU). Promovisana je platforma poslovanja koja je usmjerena na hotele, rizorte i plaže i koja zastupa ideju o razvoju destinacije. Predavači na konferenciji su bili iz oblasti komunikacija, marketinga, prodaje proizvoda i usluga vezanih za plažne sadržaje.

PRIVREDNICI SA PREDSJEDNIKOM VLADE

Očuvanje makroekonomske stabilnosti kroz intenziviranje strukturnih reformi biće prioritet u narednom periodu, ocijenjeno je na tradicionalnom godišnjem sastanku privrednika sa Predsjednikom Vlade, održanom u Privrednoj komori Crne Gore 18. decembra 2015. godine.

Predstavljajući dokument koji je Komora pripremila - Analiza stanja crnogorske privrede u tekućoj godini, njen predsjednik je kazao da je riječ o sublimatu predloga i zaključaka privrednika definisanih u ovoj asocijaciji, kroz rad njenih tijela i organa, te na posebno organizovanim tematskim sastancima. Organizovano je više od 100 takvih skupova u Komori tokom 2015. godine, a predstavnici Vlade su učestvovali u radu najvećeg broja tih sastanaka.

Predsjednik Mijušković je podsjetio da je naša privreda po konkurentnosti na sredini liste od 140 država koju je sačinio Svjetski ekonomski forum. Crna Gora je umjereno spremna po pitanju sposobnosti da izdrži pritisak konkurencije na evropskom tržištu, ocjena je posljednjeg Izvještaja Evropske komisije o napretku. Međutim, kada je u pitanju proizvodnja roba široke potrošnje, Crna Gora i dalje pokazuje veoma nisku konkurentnost, na čemu se mora ozbiljnije raditi.

Privredna komora je sprovedla istraživanje na ovu temu koje kao slabosti i dalje prepoznaje sivu ekonomiju, nepovoljan pristup finansijama, nedovoljna ulaganja u istraživanje tržišta, marketing, uvođenje međunarodnih standarda kvaliteta i slično. Negativni bilansi robne razmjene uočljivi su i u onim privrednim granama u kojima naša zemlja posjeduje značajne potencijale. Takva kretanja su dugoročno neodrživa i zahtijevaju podršku potpunijem korišćenju raspoloživih resursa i osposobljavanju preduzeća za prilagođavanje poslovanja visokim zahtjevima tržišta.

- Zabrinjava rast nezaposlenosti od 1,4 % u odnosu na 2014., a posebno to što je 37,5 % nezaposlenih mlađe populacije, dok je 15 odsto visokoobrazovanih. Upravo ova struktura trebalo bi da bude nosilac razvoja. Povećanje zaposlenosti moramo rješavati kako izmjenama u obrazovnom sistemu i zakonodavnom okviru koji će obezbijediti fleksibilnost radne snage – rekao je predsjednik Komore.

Premijer Milo Đukanović kazao je za 2015. godinu da je bila uspješna sa stopom rasta ekonomije između 4,1 odsto i 4,3 odsto. Da bi omogućili građanima viši kvalitet života, stope rasta u dužem periodu moraju biti između četiri i pet odsto. Vlada je tokom godine ostvarila ključni politički cilj – dobijen je poziv za NATO - ali i prioritetni ekonomski, a to je obezbjeđenje makroekonomske stabilnosti, čije je očuvanje kroz strukturne reforme njena glavna preokupacija u budućem periodu.

Moraju se intenzivirati aktivnosti da se smanji nivo nekvalitetnih kredita u bankarskom sektoru, kao i naponi Vlade i Centralne banke, kao regulatora, da se stvore dodatni podsticajni uslovi kroz rast konkurencije za obaranje kamata - kazao je Đukanović.

Preporuke opšteg karaktera

- U cilju obezbjeđivanja pravne sigurnosti i predvidljivosti, uklanjanja biznis barijera, te osnivanja novih preduzeća i privlačenja investitora, potrebno je da nadležni organi obezbijede efikasniju primjenu važećih propisa.
- Edukacijom i sticanjem vještina i kompetencija potrebno je djelovati na stvaranje efikasnije, racionalnije i stručnije javne administracije.
- Potrebno je skratiti procedure i definisati iznose taksi tako da odražavaju stvarne troškove pruženih usluga.
- Potrebno je da olakšice za investitore kreiraju sve opštine, kao i da organizuju radna tijela koja će obezbijediti realizaciju brzih i efikasnijih procedura. Neophodno je smanjiti razlike u visini troškova za komunalno opremanje, kao i skratiti vrijeme za izdavanje građevinskih dozvola.
- Potrebno je dosljedno primjenjivati Zakon o opštem upravnom postupku (ukinuti zahtjeve za dostavljanje dokumenta koja su u posjedu državnih organa i organa lokalne uprave).

- U cilju skraćivanja vremena potrebnog za registraciju preduzeća neophodno je novim Zakonom o privrednim društvima, prenijeti odgovornost za istinitost podataka na podnosioca zahtjeva. Pored toga, treba onemogućiti izbjegavanje obaveze plaćanja dugova kao i da dužnik osniva više preduzeća što bi doprinijelo rješavanju problema naplate potraživanja.
- Neophodno je povećati transparentnost procesa javnih nabavki i pojednostaviti uslove za učesće, te u skladu sa međunarodnim standardima i praksom, omogućiti domaćim ponuđačima što povoljniji tretman. Takođe, potrebno je umanjiti značaj kriterijuma najniže cijene, jer je to najčešći izvor zloupotreba.
- U cilju intenzivnijeg korišćenja potencijala i privlačenja investicija, nastaviti reforme na unapređenju investicione klime. Efikasniji sudski postupci i implementacija zakona preduslovi su za privlačenje stranih investicija i unapređenje poslovanja. Arbitraža pri Privrednoj komori Crne Gore može da obezbijedi efikasnije i brže rješavanje privrednih sporova, pa se sugeriše da kompanije koriste ovaj institut.
- Potrebno je istrajati u obezbjeđivanju prostorno-planske dokumentacije i rješavanju imovinsko-pravnih odnosa kako bi investicioni projekti mogli da se nesmetano realizuju.
- Sve više narušeni dužničko povjerilački odnosi ukazuju na potrebu dosledne primjene Zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza.
- Pristup finansiranju je za privredne subjekte ograničenije poslovanju, kako zbog visokih kamatnih stopa, tako i zbog kolateralnih zahtjeva. Potrebno je ojačati finansijsku podršku za stvaranje novih i podršku postojećim preduzećima.
- Dugoročan i održivi rast moguće je postići uz povećanje izvoza roba i usluga čemu moraju prethoditi podsticaji za rast produktivnosti i konkurentnosti, usmjereni na osnovu strategije za podsticaj izvoza koju treba uraditi.
- Ublažavanje deficita u robnom prometu sa inostranstvom ostvarivo je uz izvoz gotovih proizvoda, a ne proizvoda sa niskim stepenom obrade.
- Šansa Crne Gore, u narednom periodu, jeste pozicioniranje kao prepoznatljivije destinacije, posebno kad je turizam u pitanju, i povezivanju te grane sa poljoprivredom, odnosno organskom hranom i pićem. Potrebno je intenzivirati aktivnosti na brendiranju domaćih proizvoda, usluga i uopšte ponude, kako bi se unaprijedila prepoznatljivost.
- Potrebno je istrajati na realizaciji velikih infrastrukturnih projekata, prije svega, u sektorima energetike, transporta, te realizacija otpočetih projekata u oblasti turizma.
- Poboljšanje kvaliteta saobraćajne infrastrukture i povezivanje u svim vidovima saobraćaja, u interesu je razvoja turizma, tako i ukupne privrede.

NAGRADA PKCG

Nagrade Privredne komore Crne Gore za 2014. godinu uručio je, povodom 21. aprila, dana Komore, predsjednik Crne Gore Filip Vujanović, na svečanosti organizovanoj u Vili Gorica u Podgorici uz prisustvo velikog broja privrednika, dosadašnjih dobitnika nagrada, predstavnika državnih organa i diplomatskog kora.

Odbor za dodjelu nagrada Komore, na sjednici od 9. aprila, dodijelio je Nagradu:

- za uspješno poslovanje kompanijama „Comp - Comerc,, DOO Nikšić i „Bonesa,, DOO Bar
- za društvenu odgovornost kompaniji „Luštica Development,, AD Tivat
- za inovativnost kompaniji „Telemont,, DOO Podgorica
- za unapređenje menadžmenta dodijeljena je Ivanu Mijuškoviću, osnivaču i izvršnom direktoru kompanije „Interproduct,, DOO Cetinje.

SAJMOVI

Privredna komora Crne Gore je u ovoj godini učestvovala na sajamskim manifestacijama u okviru Jadranskog sajma u Budvi.

Sajam hrane u Budvi

Komora je učestvovala na 41. Sajmu hrane koji je održan od 12. do 14. marta na Jadranskom sajmu u Budvi. Na ovoj manifestaciji Komora je imala organizovan nastup i prezentovala je domaće potencijale u poljoprivredi i prehran-

benoj industriji, proizvode u okviru projekta „Dobro iz Crne Gore“, te med, masline, sir, kajmak, divlji šipak u okviru projekta WELLFOOD.

Komora je organizovala okrugli sto na temu: „Kako da domaći poljoprivredni proizvodi dobiju kvalitet više“.

Sajam namještaja u Budvi

Komora je učestvovala na 39. Sajmu namještaja, opreme za domaćinstva, poslovne prostore i unutrašnju dekoraciju, koji je održan od 25. do 29. marta u Budvi.

U okviru sajamskog nastupa održana je sjednica Odbora udruženja šumarstva, drvne industrije, grafičke i izdavačke djelatnosti.

Sajmovi turizma, nautike i ekologije u Budvi

Od 16. do 18. aprila u Budvi su održani: 33. Sajam nautike, 24. Međunarodna turistička berza i sajam turizma, opreme za hotelijerstvo i ugostiteljstvo – METUBES i 21. Sajam ekologije.

Tom prilikom Komora je organizovala okrugli sto: „Potencijali i pravci razvoja zdravstvenog turizma u Crnoj Gori“.

Sajam građevinarstva, energetike i voda

U Budvi su d 23. do 27. septembra održana tri sajma: 37. Sajam građevinarstva, 3. Sajam energetike i 10. Sajam voda, vodovoda i sanitarne tehnologije.

DOBRO IZ CRNE GORE

Afirmišući kvalitet domaćih proizvoda i usluga, te jačanje konkurentske sposobnosti kompanija na domaćem i inostranim tržištima, Komora je nastavila aktivnosti na realizaciji projekta „Dobro iz Crne Gore“.

Odgovarajuća pažnja posvećena je informativnim i promotivnim aktivnostima. Akcija promovisanja domaćih proizvođača i proizvoda koji su stekli pravo korišćenja ovog kolektivnog žiga realizovana je u Mega marketima u Budvi tokom avgusta. Brojni tekstovi i oglašavanja su objavljeni u štampanim medijima i portalima.

Tokom šest godina realizacije projekta uočeno je da brendiranje domaćih proizvoda i njihov intenzivniji nastup na domaćem i inostranim tržištima zahtijeva zajedničko djelovanje proizvođača i svih relevantnih institucija, spremnost za unapređivanje marketinškog nastupa i podršku kako trgovaca i hotelijera, tako i državnih organa.

EXPO MILANO 2015

Tokom prethodne dvije godine, Privredna komora Crne Gore je odlukom Vlade bila zadužena za pripremu crnogorskog nastupa na Svjetskoj univerzalnoj izložbi EXPO 2015 u Milanu. Pripremni period do otpočinjanja izložbe bio je posvećen formiranju Kancelarije EXPO-a, stvaranju organizacionih timova i radnih grupa sa zadatkom uključivanja što većeg broja institucija i stručnih pojedinaca, koji su svojim angažovanjem i specijalističkim znanjima doprinijeli našem sveobuhvatnom i kvalitetnom nastupu na ovoj manifestaciji.

Crnogorski paviljon je bio dio Bio - mediteranskog klastera, zajedno sa izložbenim prostorima zemalja Grčke, Tunisa, Alžira, Albanije, Libana, Egipta, Srbije, San Marina i dr. Moto našeg nastupa bio je „Mala zemlja velikih mogućnosti“, dok je izložba predstavljala spoj tradicionalnog i modernog prikazujući Crnu Goru kao zemlju koja obiluje raznovrsnostima, kako u geografskom, tako i kulturnom i ekonomskom smislu.

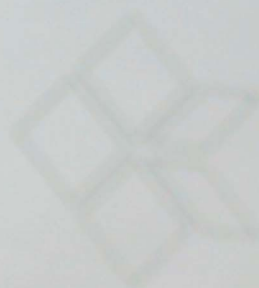
Tokom trajanja izložbe bili smo u prilici da se predstavimo organizacijom skupova u kojima su učestvovali crnogorski privrednici, baš kao i tokom pojedinačnih promocija turističkih preduzeća i lokalnih turističkih organizacija.

Oko pola miliona posjetilaca iz cijelog svijeta bilo je u prilici da kroz izložbeni koncept, kao i prateće sadržaje koji su ga dodatno obogatili, upozna Crnu Goru tokom šest mjeseci trajanja izložbe.

Paviljon Crne Gore na EXPO 2015 Milano dobitnik je priznanja za najljepši u klsterskom predstavljanju, među 70 država, koje su nastupale u ovoj kategoriji.

PRIVREDNA
KOMORA
CRNE GORE

PRIVREDNA
KOMORA
CRNE GORE

PRIVREDNA
KOMORA
CRNE GORE

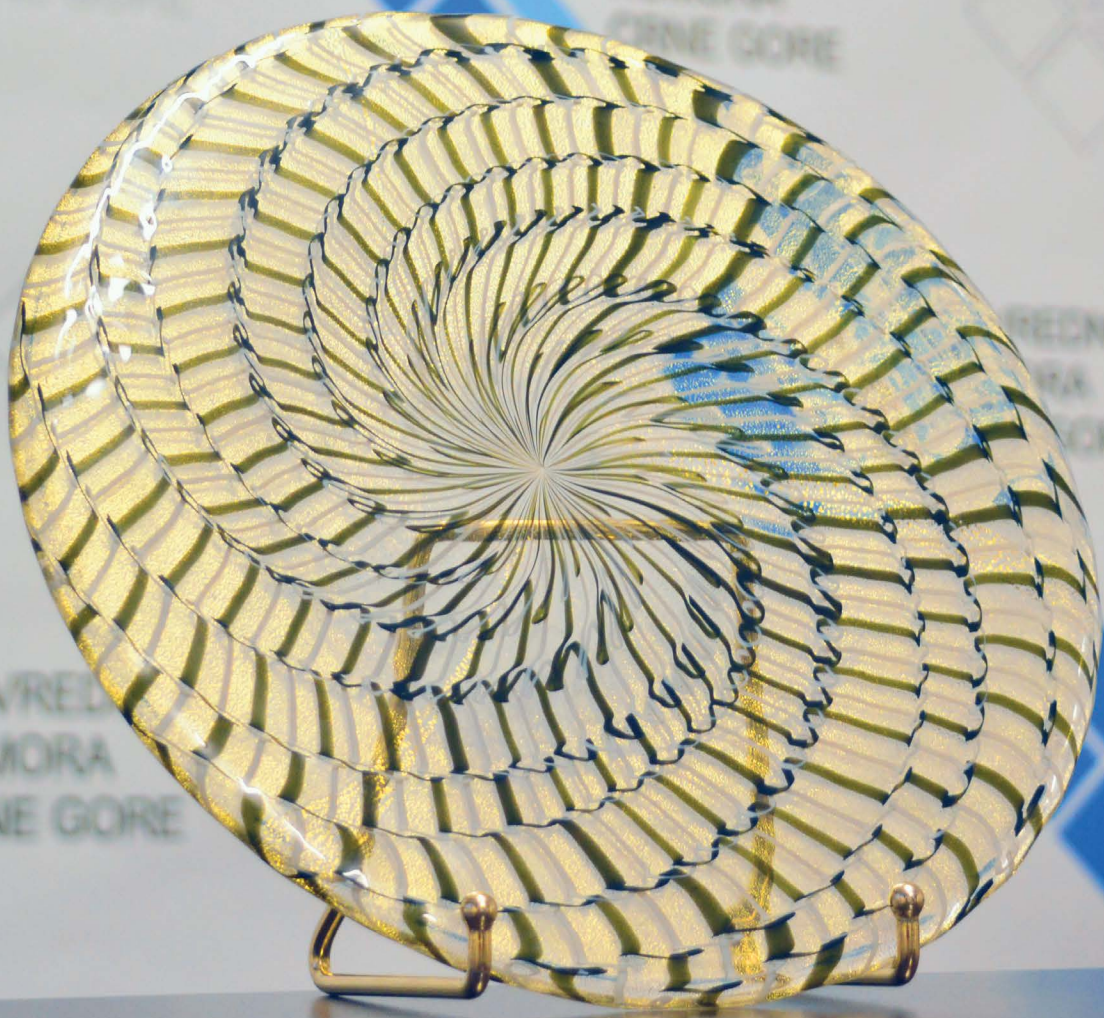

PRIVREDNA
KOMORA
CRNE GORE

PRIVREDNA
KOMORA
CRNE GORE

PRIVREDNA
KOMORA
CRNE GORE

MEĐUNARODNE KOMORSKE ASOCIJACIJE

Saradnja privrednih komora je jedan od značajnih preduslova razvoja privredne saradnje među državama i njihovim preduzećima članicama.

Eurochambres

Eurochambres je asocijacija privrednih komora Evrope sa sjedištem u Briselu, osnovana 1958. godine. Predstavlja mrežu privrednih komora Evrope koje zastupaju interese preko 20 miliona preduzeća iz zemalja članica.

Osnovni cilj učešća u radu ove organizacije je jačanje partnerstva i saradnja sa institucijama EU, finansijskim institucijama u zemlji i inostranstvu, fondovima sa međunarodnim ekonomskim organizacijama, asocijacijama i institucijama.

U Briselu je 23. aprila održan sastanak Komora javnog prava kojem je prisustvovao predstavnik Privredne komore Crne Gore.

U Ankari je 3. septembra održan sastanak pridruženih članica Eurochambres-a, tj. članica iz zemalja koje nijesu u Evropskoj uniji. Sastanku je prisustvovao potpredsjednik Komore, Stanko Zloković. Najviše pažnje na ovom skupu posvećeno je temama kako Eurochambres može pomoći poslovnim zajednicama iz ovih zemalja da što efikasnije i uspješnije dođu do mogućnosti za realizaciju projekata kojima se unapređuje ekonomski razvoj u najširem smislu te riječi.

Međunarodna trgovinska komora – ICC

Privredna komora Crne Gore je član Međunarodne trgovinske komore kroz direktno članstvo, što podrazumijeva saradnju u oblasti međukomorskog povezivanja na globalnom nivou. Članstvom u ICC Komora je, između ostalog, obezbijedila da bude garant/izdavač ATA karneta. Kongres Međunarodne trgovinske komore koji je okupio predstavnike privrednih komora iz cijelog svijeta održan je od 9. do 14. juna u Torinu. Našu asocijaciju na ovom skupu predstavljao je potpredsjednik Privredne komore.

Asocijacija Mediteranskih Komora - ASCAME

Asocijacija privrednih komora Mediterana je osnovana prije 28 godina u Barceloni. Njen cilj je inteziviranje razvoja privredne saradnje među zemljama Mediterana. Članice asocijacije su više od 200 privrednih komora iz 22 zemlje mediterana: Albanije, Alžira, Bugarske, Crne Gore, Egipta, Francuske, Grčke, Hrvatske, Izraela, Italije, Jordana, Kipra, Libana, Libije, Malte, Maroka, Palestine, Srbije, Sirije, Španije, Tunisa, Turske. Cilj ASCAME-a je razvoj poslovne saradnje između zemalja sjevernih i južnih oblasti Mediterana. Privredna komora Crne Gore je član od 2008. godine.

Asocijacija balkanskih komora – ABC

ABC je osnovana 1994. godine. Članice asocijacije su nacionalne komore ili unije komora: Albanije, Bugarske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Grčke, Kipra, Makedonije, Rumunije, Srbije i Turske.

Generalna skupština Asocijacije balkanskih komora (ABC) održana je 18. februara u Skoplju. Domaćin je bila predsjedavajuća ABC-om, Privredna komora Makedonije. U radu je učestvovalo potpredsjednik Privredne komore Crne Gore.

Saglasno jednom od prioriteta ove Asocijacije - unapređenju saradnje između poslovnih zajednica na Balkanu - inicirani su predlozi za podsticanje aktivnosti podrške strukturnim promjenama u ekonomijama zemalja članica. Posebno je istaknut značaj industrije za povećanje konkurentnosti kroz stabilan, održivi i brži ekonomski rast, kao i jačanja malih i srednjih preduzeća - ključnog segmenta privatnog sektora.

Forum jadransko - jonskih komora (AIC Forum)

Forum Jadransko jonskih privrednih komora, koji čini 47 asocijacija iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije, Italije, Grčke, Slovenije i Crne Gore, održan je u Draču u od 11. do 13. maja, sa temom „Nove razvojne politike za malo i srednje preduzetništvo i kontekstualni faktori“.

Posebna pažnja, u okviru glavne teme, posvećena je politici klastera, kao i mo-

gućnostima i preprekama na koje nailaze zainteresovani subjekti u procesu formiranja ovog oblika udruživanja. Predstavljena su iskustva klastera izvrsnosti u EU i međunarodnom kontekstu.

Nakon plenarnog dijela, održani su i okrugli stolovi za ribarstvo i akvakulturu, transport, turizam i zaštitu životne sredine, poljoprivredu, žensko preduzetništvo i upravljanje EU projektima.

Skupština je jednoglasno usvojila prijedlog Upravnog odbora da Rodolfo Giampieri, predsjednik Lučke uprave Ankone, i u periodu od 2015. do 2017. godine bude predsjednik Foruma. Predsjednik Privredne komore Crne Gore Velimir Mijušković ponovo je izabran za potpredsjednika ove međunarodne komorske asocijacije.

Generalni sekretar Privredne komore Crne Gore učestvovao je na međunarodnoj konferenciji „Jadransko-jonska regija: Nove mogućnosti razvoja i saradnje, međusektorsko povezivanje i zajednički nastup na trećem tržištu“. Govorio je na panelu „Regionalna saradnja, sektorsko povezivanje i zajednički nastup na trećem tržištu“.

Cilj Konferencije je proširenje i unapređenje ekonomske saradnje zemalja Jadransko jonske regije. U razgovorima predstavnika regionalnih i nacionalnih privrednih komora razmijenjena su iskustva i mogućnosti povećanja ekonomske saradnje između pojedinih regija. Bilo je riječi o definisanju i realizaciji zajedničkih projekata koji će se finansirati sredstvima EU fondova.

U okviru unapređenja regionalne saradnje posebno je važno prepoznati poslovno povezivanje privrednika na međusektorskom nivou, organizovanjem zajedničke proizvodnje, formiranjem poslovnih udruženja, konzorcijuma i zajedničkim nastupima na trećim tržištima.

POSLOVNI SUSRETI

Klaster željeznica Jugoistočne Evrope Podgorica, 14. januar

Njemačke i austrijske kompanije, članice Klastera bavarskih željeznica, inicirale su formiranje klastera za integrisanje željeznica Jugoistočne Evrope u EU sistem. U susret tome, u Privrednoj komori je 14. januara održan sastanak na kojem su predstavnici operativnih izvršilaca ovog projekta, Mreže za poslovnu podršku BSN iz Beograda, predstavili klaster crnogorskim kompanijama – potencijalnim članicama.

Sastanak sa potpredsjednikom Vlade Kosova Podgorica, 16. januar

Potpredsjednik Vlade i šef kosovske diplomatije Hašim Tači razgovarao je sa crnogorskim privrednicima u Podgorici. On je predstavio investicioni i poslov-

ni ambijent Kosova, krupne projekte realizovane u saradnji sa ino-partnerima, govorio o makroekonomskim pokazateljima, te smjernicama ekonomske i razvojne politike.

Mađarsko-crnogorski poslovni savjet *Podgorica, 10. februar*

Delegacija Mađarsko-crnogorskog poslovnog savjeta posjetila je 10. februara Privrednu komoru Crne Gore i sa njenim predstavnicima razgovarala o mogućnostima unapređenja poslovnih veza dvije zemlje, naročito u oblasti informacionih tehnologija. Pomenuti poslovni savjet čine predstavnici mađarskih kompanija koje već posluju u Crnoj Gori, kao i onih koje imaju interes da ubuduće investiraju u našu zemlju.

Posjeta Kaizen Partners – Indija *Podgorica, 26. februar*

Na inicijativu Viveka Gupte iz „Kaizen Partners” – Indija, u Komori je organizovan sastanak sa ciljem razmatranja mogućnosti razvoja intezivnije saradnje između Indije i Crne Gore i otvaranja predstavništva naše zemlje. Načelno, izražena je spremnost da se promocija Crne Gore institucionalizuje.

Crnogorska državno - privredna delegacija u posjeti Argentini *Buenos Aires, mart*

Delegacija koju je organizovala Privredna komora Crne Gore i na čijem je čelu bio predsjednik Komore, Velimir Mijušković, boravila je u Argentini u martu. Budući da je značaj ove posjete, prije svega, zbog susreta sa crnogorskom dijasporom u Argentini prepoznat kao veoma važan, Predsjednik Crne Gore i Predsjednik Skupštine Crne Gore delegirali su svoje predstavnike, koji su sa privrednicima posjetili Argentinu.

Prvog dana posjete, organizovan je susret sa Horheom Miltonom Kapitanićem u svojstvu šefa Kabineta Ministara. Tokom sastanka Kapitanić je saopštio odluku predsjednice Argentine da u najskorijem periodu ova zemlja otvori Ambasadu u Crnoj Gori.

Sastanak u Ministarstvu vanjskih poslova Argentine vodio je ambasador Agustín Vajdler, sekretar za investicije i ekonomsku promociju Argentine. Pored njega, aktivno učešće na sastanku su uzeli i direktor Uprave za Luke Argentine Horasio Tetamanti, direktor Nacionalnog tijela za avijaciju, te drugi predstavnici Ministarstva vanjskih poslova Argentine.

Crnogorska delegacija je posjetila i provinciju Čako. Privrednici, koji su bili članovi delegacije iskazali su spremnost da pomognu projekte koje će realizovati naša dijaspora u Argentini, a cilj im je očuvanje veza sa sa domovinom. To će raditi preko nedavno osnovanog Crnogorsko-argentinskog udruženja.

Forum crnogorskih i mađarskih privrednika Budimpešta, 30. mart

Privredna komora Crne Gore i Trgovinsko-industrijska komora Mađarske, uz podršku Mađarske nacionalne trgovačke kuće, organizovale su forum privrednika dvije zemlje. Skup je organizovan paralelno sa četvrtom sjednicom Mješovite komisije za ekonomsku saradnju Crne Gore i Mađarske. Forumu je prisustvovalo preko 40 mađarskih preduzeća.

Posjeta predstavnika Kazahstana EXPO 2017 Podgorica, 30. mart

Delegacija Kazahstana posjetila je 30. marta Privrednu komoru i predstavila veliku sajamsku manifestaciju EXPO 2017 koja će se održati u Astani. Tema EXPO 2017 će biti Energija budućnosti-obnovljivi izvori energije, a organizatori očekuju oko dva miliona posjetilaca. Expo će trajati tri mjeseca. Upućen je poziv Crnoj Gori i predstavnicima privrede da učestvuju na ovoj manifestaciji.

Saradnja sa komorom Gaziantepa Gaziantep, 8. maj

Crnogorska državno-privredna delegacija posjetila je Gaziantep (Jugoistočna Antalija, Turska), sa ciljem nastavka aktivnosti na razvoju i institucionalizaciji odnosa dvije države.

Na sastanku u Privrednoj komori Gaziantepa, predstavljeni su ekonomski potencijali ovog turskog grada i Crne Gore, i ukazano da mogućnosti za saradnju treba tražiti u oblastima malih i srednjih preduzeća, građevinarstva, turizma, kao i poljoprivrede. Nakon toga potpisan je Sporazum o saradnji Privrednih komora Crne Gore i Gaziantepa.

Sastanak sa privrednicima Austrije Podgorica, 8. jun

Privredna komora je u saradnji sa Kancelarijom za poslove privrede Austrije organizovala sastanak sa privrednicima te zemlje. Bila je to prilika za upoznavanje sa najaktuelnijim projektima iz oblasti turizma u Crnoj Gori, a predstavila su se i austrijska preduzeća.

Na sastanku je istaknuto da je osim na poboljšavanju trgovinskih veza, potrebno intenzivno raditi i na prenosu znanja i ulaganjima u različite proizvodne djelatnosti, koja bi mogla doći iz Austrije, kao i da je turizam jedan od potencijala budućih poslovnih odnosa, uz očekivanje da će ova godina pokazati trend rasta dolazaka i noćenja austrijskih turista.

Trgovinski ataše u Ambasadi Austrije Fabian Gems kazao je da je skup još jedan korak na putu približavanja Crne Gore i Austrije i jačanja privredne saradnje. On je najavio da poslovna zajednica Austrije i naredne godine planira slične susrete sa crnogorskim privrednicima u pravcu unapređenja biznis veza.

Sastanak sa delegacijom Hamburga Podgorica, 17. jun

Predstavnici delegacije Hamburga susreli su se sa predstavnicima Privredne komore Crne Gore, ministarstava ekonomije, održivog razvoja i turizma, poljoprivrede i ruralnog razvoja, te zdravlja. Delegaciju Hamburga predvodio je počasni konzul Crne Gore dr Peer Wittten, a u njoj su bili predstavnici finansijskih, tehnoloških, obrazovnih, medicinskih institucija, modne industrije, osiguranja, te počasni konzuli u Bugarskoj, Bangladešu i Madagaskaru.

Ocijenjeno je da je dolazak delegacije iz Hamburga, jedne od najrazvijenijih pokrajina u Njemačkoj i druge luke po prometu u Evropi, još jedan korak u pravcu jačanja već dobrih veza privreda dvije zemlje. Istaknuta je mogućnost zajedničkih ulaganja u više faze prerade proizvoda obojene i crne metalurgije, kao i da značaj treba dati aktivnostima koje bi doprinijele unapređenju saradnje u turizmu, s obzirom da su njemački turisti, u periodu do raspada Jugoslavije, imali dominantno učešće u strukturi stranih posjetilaca. Šansa za veću saradnju postoji i u obrazovnom sistemu. Njemački dualni sistem obrazovanja mogao bi da bude primjenljiv na Crnu Goru za obuku mladih za rad i to ne samo u turističkom sektoru.

Međunarodni poslovni forum u Sofiji Sofija, 24. jun

Predsjednik Privredne komore Crne Gore učestvovao je u radu međunarodnog poslovnog foruma posvećenog ulozi poslovnih asocijacija u podršci preduzetništvu. Na skupu su razmotrene teme: Saradnja bugarskih poslovnih asocijacija i međunarodnih organizacija, Ekonomski rast u Evropskoj uniji – vizija privrednih komora i preduzeća, te Ekonomske perspektive Bugarske – investicije i finansijska stabilnost.

Poslovni forum Crna Gora – Češka Prag, 2. jul

Poslovni forum „Trgovinske i investicione mogućnosti u Crnoj Gori“ organizovale su Privredne komore Crne Gore i Češke Republike u Pragu. Skup privrednika je održan u okviru posjete predsjednika Vlade Crne Gore Mila Đukanovića Češkoj, u sklopu koje je održano i zasjedanje Češko-crnogorske mješovite komisije.

Crnogorsku privrednu delegaciju, koju je predvodio predsjednik Privredne komore, činile su kompanije iz oblasti građevinarstva, trgovine, turizma, saobraćaja, komunalne infrastrukture i špedicije. Predsjednik Mijušković je izdvojio energetiku, željezničku i komunalnu infrastrukturu, zaštitu životne sredine, turizam kao oblasti u kojima je saradnja poželjna, dodajući da komore Crne Gore i Češke mogu značajno doprinijeti i olakšati buduće aktivnosti privreda. Premijer je podsjetio da je kroz saradnju sa Češkom realizovan projekat rekonstrukcije i modernizacije željezničke infrastrukture.

Poslovni forum sa Poljskom Podgorica, 22. jul

Poslovni forum crnogorskih i poljskih privrednika organizovan je u Privrednoj komori Crne Gore, u saradnji sa Ambasadom Poljske u našoj zemlji. Cilj ovog susreta bio je razvoj privredne saradnje u oblasti energetike, zaštite životne sredine, transporta, trgovine (kozmetika, zamrznuto voće i povrće), industrije namještaja, konsaltinga, kroz okupljanje zainteresovanih privrednika, predstavljanje ekonomskih potencijala dvije zemlje i unapređenje kompanijske saradnje kroz neposredne razgovore.

Glavni potencijal za to predstavlja turizam, odnosno mogućnost uspostavljanja veza između poljskih turoperatora i naših hotela i turističkih preduzeća i potrebno izgraditi poslovne odnose između poljskih turoperatora i crnogorskih turističkih poslenika, da bi se već iduće godine povećao broj posjeta poljskih turista našem primorju.

Katarzyna Kacperczyk, zamjenica ministra vanjskih poslova Republike Poljske, rekla je da će Protokol o saradnji između ministarstava dvije države biti podsticaj ekonomskoj saradnji, dodajući da su poljski preduzetnici, koji su našli mjesto na tržištu EU, sve zainteresovaniji za Balkan i da je interesovanje značajno i za crnogorsko tržište. Ona je posebno istakla mogućnost saradnje sa poljskim malim i srednjim preduzećima koji su okosnica tamošnje privrede.

Delegacija kineske provincije Sičuan u Komori Podgorica, 14. avgust

U Privrednoj komori je održan sastanak sa predstavnicima kineske delegacije iz provincije Sičuan. Delegaciju je predvodio ambasador NR Kine u Crnoj Gori N.J.E. Cui Zhiwei, u kojoj su bili predstavnici komiteta za razvoj i reformu, za privredu i informativnu tehnologiju, za nadzor i upravljanje državnom imovinom Vlade provincije Sičuan, predstavnik Biroa za promovisanje stranih ulaganja, kao i prvi sekretar u ambasadi NR Kine u Crnoj Gori.

Konstatovano je da je posljednjih godina došlo do unapređivanja ekonomskih odnosa Crne Gore i Narodne Republike Kine, a kao jedna od mogućnosti plasiranja crnogorskih proizvoda na kinesko tržište predložen je Sajam u Ningbou.

Kineske investicije su već prisutne u Crnoj Gori, ali predstavnici provincije Sičuan vide prostora za dalju saradnju i ulaganja u oblasti poljoprivrede, šumarstva, turizma, elektroprivrede i komunalnih djelatnosti.

Komore Zapadnog Balkana na Bečkom samitu Beč 27. avgust

Predsjednik Privredne komore Crne Gore učestvovao je na sastancima koji su organizovani u okviru Bečkog samita o Zapadnom Balkanu, u Privrednoj komori Austrije, te obilježavanju 10 godina Energetske zajednice i 60 godina Komore Njemačke u Austriji.

Poslovni doručak okupio je predsjednike Privrednih komora Zapadnog Balkana, ministre ekonomije balkanskih zemalja, kao i predstavnike 15 najznačajnijih austrijskih investitora prisutnih u našem Regionu, predstavnike vlada i komora Njemačke, Italije i Francuske, te Evropske banke za obnovu i razvoj, Evropske investicione banke i Svjetske banke. Glavni gost ovog skupa bio je evropski komesar za proširenje, Johannes Han.

Nakon toga održan je sastanak predsjednika Privrednih komora Zapadnog Balkana. Inicirano je formiranje Komorskog investicionog foruma kao prvog zajedničkog tijela koje će kroz rad posebnih tematskih radnih grupa pratiti realizaciju i osmišljavanje projekata iz različitih oblasti.

Predsjednik Mijušković istakao je da svaka od naših zemalja raspolaže resursima koji su daleko od velikog stepena iskorišćenosti, te da ih zajednički možemo bolje i promovisati i valorizovati. Dijelom je to moguće i i sredstvima koja su nam na raspolaganju kroz fondove Evropske unije i njih treba iskoristiti za ekonomsko povezivanje i razvoj konkurentne privrede.

Konferencija B20 *Ankara 4. septembar*

U organizaciji Unije komora i robnih berzi Turske - TOBB - najznačajnijoj privrednoj asocijaciji te države, održana je dvodnevna ekonomska Konferencija B20. Grupom B20, predsjedava predsjednik Turske Komore Rifat Hisarcikloglu, a čine je države najvećih biznisa. Konferenciju, koja je okupila više od 1500 poslovnih ljudi iz cijelog svijeta, otvorio je predsjednik Turske.

Potpredsjednik Privredne komore Stanko Zloković je učestvovao na ovom važnom skupu kao diskutant na panelu „Integracije Jugoistočne Evrope u globalno tržište» i govorio o poslovnom ambijentu u Crnoj Gori, našoj ekonomskoj povezanosti sa Turskom, činjenici da je saradnja dvije države na uzlaznoj putanji čemu su doprinijeli i kvalitetni međukomorski odnosi, organizovanje poslovnih susreta, kontinuirana razmjena poslovnih informacija, kao i uspostavljanje direktnih avio linija, te dobra naučna, kulturna i obrazovna razmjena. Potvrda ovome je i najava potpisivanja trojnog ugovora Crne Gore, Turske i Slovenije koji će unaprijediti saradnju u oblasti energetike i time doprinijeti bržoj valorizaciji hidroenergetskih potencijala i povećati energetske sigurnost Crne Gore.

Crnogorski investicioni forum na EXPO Milano *Milano, 19. oktobar*

U okviru Univerzalne svjetske izložbe EXPO Milano 2015. održan je Crnogorski investicioni forum. Italijanskim privrednicima predstavljeni su razvojni investicioni projekti u Crnoj Gori iz oblasti turizma, poljoprivrede, energetike, transporta i industrije.

Bila je to prilika za unapređenje i razvoj saradnje ekonomija dvije zemlje i us-

postavljanje velikog broja poslovnih kontakata. U crnogorskoj delegaciji su, pored privrednika, bili i predstavnici opština u kojima postoje poslovne zone koje nude različite stimulativne mjere za ulaganja.

Italijanskim investitorima iz oblasti turizma i poljoprivrede Crna Gora može biti veoma interesantna jer smo mediteranska zemlja u kojoj mogu proizvoditi iste proizvode ili pružati slične usluge uz znatno niže troškove. Takođe, italijanskim energetskim kompanijama je važna činjenica da je Crna Gora energetsko čvorište te da upravo italijanska kompanija gradi energetski kabl između naše dvije države. Prezentovani su najznačajniji investicioni projekti u turizmu.

Komorski investicioni forum Budva, 21. oktobar

Komorski investicioni forum Zapadnog Balkana (KIF ZB) jedan je od projekata podrške privredi i jačanju ekonomske saradnje u regionu. Članice Foruma su privredne komore uključene u Berlinski proces - Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Kosova, Makedonije i Srbije, kao i komore Hrvatske i Slovenije, a njihovi predsjednici čine Upravni odbor. Projekat su podržale Privredna komora Austrije, Asocijacija nemačkih privrednih komora DIHK, kao i Eurochambresa. Predsjednici privrednih komora Jugoistočne Evrope su krajem avgusta, tokom održavanja Bečkog samita, potpisali Sporazum o osnivanju Komorskog investicionog foruma, čime su inicirali aktivno uključivanje nacionalnih privrednih komora u realizaciju njegovih konkretnih ciljeva.

Na konstitutivnoj sednici Upravnog odbora KIF ZB održanoj u Budvi 21. oktobra usvojeni su Statut i Poslovnik o radu. Formirane su Radne grupe za saobraćaj, energetsku infrastrukturu i komunalne delatnosti, unapređenje poslovne i investicione klime i razvoj privatnog sektora. Svaka od privrednih komora ima predstavnika u ovim radnim grupama.

Saradnja sa vladama ostvaruje se učešćem predsjednika komora članica Komorskog investicionog foruma Zapadnog Balkana u Nacionalnim investicionim komisijama.

Članove Upravnog odbora primio je predsjednik Crne Gore, Filip Vujanović. Planove i program rada Foruma čelnici KIF-a predstavili su predsjedniku Vlade Crne Gore, Milu Đukanoviću.

Potpisivanjem Sporazuma o saradnji i osnivanju Zajedničkog vijeća sa Regionalnim centrom za razvoj preduzetničkih kompetencija za zemlje Jugoistočne Evrope (SEECCEL) potvrđena je spremnost da se učvrsti i konkretizuje regionalna saradnja u oblasti jačanja preduzetničkog duha i razvoja ljudskog potencijala.

U narednoj godini Forumom predsjedava Unija privrednih komora Albanije.

Predstavnici CCECC u Komori Podgorica, 30. oktobar

Predstavnici Privredne komore razgovarali su sa predstavnicima kineske kompanije China Civil Engineering Construstion Corporation (CCECC).

Tema sastanka odnosila se na ugovor između Željezničke infrastrukture Crne Gore i ove kineske korporacije o rekonstrukciji pruge Kolašin - Kos u dužini od 9,86 kilometara. Gradnja će trajati 15 mjeseci, a početak radova bio je 25. novembar 2015. godine. Projekat će koštati oko 5,9 miliona eura, a finansira se iz kredita EBRD.

Izraženo je zadovoljstvo što je tako renomirana svjetska kompanija našla interes da radi u Crnoj Gori. Očekuje se da će radovi biti uspješno završeni na obostrano zadovoljstvo.

Predstavnici kineske kompanije izrazili su interesovanje za angažovanje crnogorskih građevinara kao podizvođača na realizaciji ovog projekta. Zato je dogovoreno da CCECC u Privrednoj komori organizuje prezentaciju svoje kompanije i tom prilikom uspostavi poslovne kontakte sa potencijalnim partnerima. CCECC je među 225 najboljih svjetskih izvođača građevinskih radova i angažovani su u preko 50 zemalja svijeta, na pet kontinenata.

Poslovni forum Crna Gora – Bangladeš Podgorica, 20. novembar

Forum privrednika naše zemlje i Bangladeša organizovan je u Privrednoj komori Crne Gore. Tom prilikom je potpisan Sporazum o saradnji između Privredne komore i Globalnog ekonomskog foruma, nevladine institucije koja je od Ekonomsko-socijalnog savjeta Ujedinjenih nacija strane (ECOSOC) dobila status konsultanta za razvoj i politiku na polju ekonomije, a aktivna je u 104 države svijeta.

Predsjednik Globalnog ekonomskog foruma Enayet Karim, predstavio je Bangladeš kao zemlju sa 160 miliona stanovnika koja ne samo da je jedna od najvećih svjetskih izvoznica odjeće i obuće (procjenjuje se da će do 2021. postati lider, sa učešćem na globalnom tržištu od 45 odsto), već i odlična investiciona destinacija sa 15 ekskluzivnih izvoznih zona lišenih barijera za strana ulaganja, što potvrđuju brojne međunarodne kompanije koje tamo posluju u sektorima industrije, telekomunikacija, električne energije i turizmu, a zainteresovane su i za eksploataciju prirodnog gasa i nafte. Bangladeš odlikuje i razvijena saobraćajna infrastruktura, luke i aerodromi, te povezanost sa tržištima velikih susjeda, među kojima su Indija, Kina, i Nepal. Turizam u ovoj zemlji cvjeta, poljoprivreda kao i IT sektor. Proizvode i usluge, kao i investicione potencijale Bangladeša dodatno je prezentovao Ivan Gomez, izvršni direktor Globalnog ekonomskog foruma.

Crna Gora i Slovenija imaju prostora za unapređenje privredne saradnje, pri čemu moraju razmišljati o zajedničkim proizvodima koje mogu ponuditi trećim tržištima što bi doprinijelo ekonomskom rastu obje države, ocijenjeno je na Poslovnom forumu u Privrednoj komori, organizovanom u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore, Privrednom komorom Slovenije i Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i prehrane Republike Slovenije.

Postoji veliki broj poslovnih mogućnosti koje treba iskoristiti za unapređenje poslovne saradnje dvije zemlje. Slovenija je uvijek među prvih 10 ekonomskih partnera Crne Gore. U ukupnom izvozu Crne Gore tokom deset mjeseci 2015. godine, Slovenija je na sedmom mjestu, a u uvozu na osmom. Slovenački kapital je prisutan u više od 100 preduzeća i u svim investicionim fondovima u našoj zemlji. Oblasti koje se među prvima kandiduju za zajednička ulaganja su one u kojima su već započeti ili planirani kapitalni investicioni projekti – infrastruktura i energetika.

Turizam je takođe grana u kojoj postoji mogućnost za saradnju. Ocijenjeno je da ćemo primjenom dobrih iskustava Slovenije u povezivanju poljoprivredne proizvodnje i turizma moći da doprinesemo razvoju ovih prioritetnih grana.

Dogovoreno je da se formira posebna međudržavna komisija koja će se aktivnije pozabaviti poljoprivredom, šumarstvom i drvopreradom.

Potpredsjednik Vlade Republike Slovenije i ministar poljoprivrede, šumarstva i hrane mr Dejan Židan kazao je da ta zemlja i Crna Gora teže ka jačanju dobrih bilateralnih odnosa u oblastima poljoprivrede, ruralnog razvoja, sigurnosti hrane, veterinarske i fitosanitarne službe, šumarstva, ribarstva i životne sredine.

Ocijenjeno je da Crna Gora ima velike potencijale i potrebu u razvoju poljoprivrede, u agroindustriji, drvnoj industriji i infrastrukturi.

Slovenačka preduzeća iz tih oblasti imaju znanje, iskustvo međunarodne reference. U saradnji sa trećim partnerima dolaze projekti i sredstva, pri čemu se otvara mogućnost zajedničkog nastupa na trećim tržištima.

PROTOKOLARNE AKTIVNOSTI

Nastavljena je intenzivna saradnja Privredne komore Crne Gore sa ambasadorima akreditovanim u Crnoj Gori, crnogorskim ambasadama u inostranstvu, stranim predstavništvima, kompanijama i sl. Tokom 2015. godine realizovani su sastanci sa:

- ambasadorom Bosne i Hercegovine Đorđem Latinovićem
- ambasadoricom Njemačke u Crnoj Gori Gudrun Štajnaker
- predstavnikom Kaizen Partners-Indija Vivekom Guptom
- novoizabranim, izvanrednim i opunomoćenim ambasadorom Republike Indonezije Harry Richard James Kandoua i šefovima političkog i ekonomskog sektora Ambasade Widya Parsaoran Gultoma i Yogo Pamungkasa
- delegacijom sajamske manifestacije EXPO 2017 Kazahstan
- poslanikom njemačkog Bundestaga Joahimom Fajferom
- ambasadorom Holandije Lorent Luis Stokvisom
- novonaimenovanim, izvanrednim i opunomoćenim ambasadorom Laoške Narodne Demokratske Republike Phoukhao Phommavongsa
- novoimenovanim ambasadorom Republike Argentine Rikardom Fernandezom
- prvim sekretarom Ambasade Japana Jošifumi Kanoom
- ambasadorom Narodne Republike Kine u Crnoj Gori Cui Zhiwei
- ekspertom za međunarodnu trgovinu Ambasade Španije Markom Bonetom
- ambasadorom Slovenije u Crnoj Gori Mitjom Močnikom

SPORAZUMI O SARADNJI

Predstavnici Privredne komore Crne Gore potpisali su:

- Sporazum o saradnji sa Privrednom komorom Gaziantepa - 8. maj
- Sporazum o saradnji sa Privrednom komorom Niša - 28. maj
- Sporazum o osnivanju komorskog investicionog foruma sa privrednim komorama Srbije, Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova, Makedonije, Hrvatske i Slovenije - 27. avgust
- Ugovor o osnivanju Crnogorsko-turskog poslovnog odbora - 4. septembar
- Sporazum o saradnji i ustanovljavanju Zajedničkog komiteta komora Zapadnog Balkana (Albanija, BiH, Crna Gora, Hrvatska, Kosovo, Makedonija, Slovenija i Srbija) i Regionalnog centra za razvoj preduzetničkih kompetencija (SEECCEL) - 21. oktobar
- Memorandum o razumijevanju sa Globalnim ekonomskim forumom - 20. novembar

EVROPSKE INTEGRACIJE

Članstvo u Evropskoj uniji je strateški cilj Crne Gore. Pregovori o članstvu, koji su najzahtjevnija faza procesa evropskih integracija, doprinose prilagođavanju sistema standardima i vrijednostima Evropske unije. Proces pregovora sa Evropskom unijom obiluje izazovima posebno imajući u vidu da iskustva drugih pokazuju da nema univerzalnih rješenja, jer su sve zemlje specifične, a svakim novim proširenjem postavljaju se složeniji zahtjevi pred budućim članicama. Uspješnost, odnosno brzina i dinamika vođenja pregovora zavise od konsenzusa svih učesnika u ovom procesu.

Crna Gora je uspješno završila treću godinu pregovora o pristupanju EU. Rezultati predstavljaju dobre temelje za nove evropske uspjehe. Privremeno su zatvorena dva poglavlja, 25. Nauka i istraživanje i 26. Obrazovanje i kultura i otvoreni pregovori u još osamnaest poglavlja: 4. Slobodno kretanje kapitala, 5. Javne nabavke, 6. Privredno pravo, 7. Pravo intelektualne svojine, 9. Finansijske usluge, 10. Informatičko društvo i mediji, 18. Statistika, 20. Preduzetništvo i industrijska politika, 21. Trans-evropske mreže, 23. Pravosuđe i temeljna prava i 24. Pravda, sloboda i bezbjednost, 28. Zaštita potrošača i zdravlja, 29. Carinska unija, 31. Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika, 32. Finansijski nadzor i 33. Finansijske i budžetske odredbe.

Privredna komora Crne Gore ima prepoznatljivu ulogu u procesu pridruživanja EU. Zastupa interese privrede u pregovorima i informiše

članice o pravima i obavezama iz ovog integracionog procesa. Karakter, obim i dinamika naših aktivnosti idu u korak sa ukupnim aktivnostima države u integracionim procesima.

Komora ima predstavnike u 27 poglavlja (pregovara se o 33 poglavlja), a generalni sekretar rukovodi pregovaračkim poglavljem 3 - Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga. Ovo poglavlje obuhvata tri oblasti: osnivanje preduzeća, stručne kvalifikacije i poštanske usluge.

Crnogorskim poslovnim subjektima (fizičkim ili pravnim licima) će, pristupanjem Crne Gore EU, biti omogućeno slobodno pružanje usluga u svakoj državi članici Evropske unije, a da se, pri tom, u njima ne osnivaju preduzeća. Pružalac usluge moći će prekogranično pružati usluge koristeći se svojom profesionalnom titulom, bez dodatnog priznavanja kvalifikacija u toj državi članici.

Predstavnici Privredne komore, kao članovi radnih grupa, i tokom 2015. godine su učestvovali u ocjeni usklađenosti zakonodavstva Crne Gore sa pravnom tekovinom EU, kao i u izradi predloga pregovaračkih pozicija. Učešće u radnim grupama je prilika za neposredno upoznavanje sa promjenama koje slijede i djelovanje u cilju jačanja pregovaračkih pozicija.

Komora je, pripremajući privredu za evropske integracije, organizovala brojne oblike edukacije kada je, angažovanjem uglednih evropskih stručnjaka, prije svega ukazala na dugoročne koristi od ulaska na EU tržište.

Seminar „Zloupotreba dominantnog položaja i uticaj na poslovanje privrednih subjekata u Crnoj Gori” koji je održan u februaru, organizovali smo u saradnji sa ALA projektom (koji ko-finansira Evropska Unija, a implementira GI2) i Agencijom za zaštitu konkurencije. Učesnicima je prezentovan regulatorni okvir koji je na snazi u Crnoj Gori u oblasti utvrđivanja radnji zloupotrebe dominantnog položaja kao i praksa evropskih organa po ovom pitanju.

U okviru seminara „Sporazumi koji ograničavaju, spriječavaju ili narušavaju konkurenciju” prezentovan je regulatorni okvir koji je na snazi u Crnoj Gori. Predstavljena su i iskustva iz EU država članica u primjeni Zakona o zaštiti konkurencije na sporazume koji ograničavaju, spriječavaju ili narušavaju konkurenciju. Bilo je riječi o teorijskim i praktičnim primjerima zabranjenih sporazuma između konkurenata (*kartelni sporazumi*) kao i sporazumima o kupoprodaji i distribuciji koji mogu biti zabranjeni u smislu Zakona i podzakonskih akata na snazi u Crnoj Gori.

„Pravo konkurencije u primjeni u EU i osvrt na politiku konkurencije u Crnoj Gori” je seminar koji je imao za cilj upoznavanje privrednika sa komercijalnim i poslovnim aktivnostima koje mogu dovesti do kažnjavanja, potrebi poštovanja propisa i izrade unutrašnjih pravilnika o poštovanju propisa kao i opšti uticaj politike konkurencije na poslovne planove i poslovanje privrednih subjekata.

Komora je u saradnji sa Ministarstvom ekonomije i njemačkom razvojnom agencijom GIZ, u martu organizovala seminar „Direktiva o uslugama EK 123/2006 i Zakon o uslugama“. Cilj seminara bio je upoznavanje sa evropskom Direktivom o uslugama, ekonomskim i socijalnim koristima njene primjene. Ukazano je na značaj prenošenja Direktive u crnogorsko zakonodavstvo, pošto njena primjena podrazumijeva promjenu više stotina propisa kojima je regulisana ova oblast. Predstavljen je Nacrt Zakona o uslugama, kojim će ovo tržište biti regulisano.

Seminar „Jedinstvena kontaktna tačka i Direktiva o uslugama: Benefiti za biznis“ održan je u Komori u oktobru. Organizatori su bili Privredna komora, Ministarstvo ekonomije i ALA GIZ Projekat „Aproksimacija zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU u dijelu slobodnog pružanja usluga i zaštite konkurencije“, koji kofinansira Evropska unija.

Predstavnicima biznis sektora su prezentirana komparativna iskustva iz država članica EU, kao i on line korišćenje Jedinstvene kontaktne tačke (PSC). Benefiti za privredu Crne Gore odnose se na brže i jednostavnije procedure za osnivanje preduzeća u zemlji ili inostranstvu, jednostavnu ponudu usluga u drugim zemljama EU, dobijanje online informacija i završavanje administrativnih procedura na jednom mjestu u svakoj zemlji.

NATO I EKONOMIJA

Privredna komora Crne Gore se još od 2011. godine organizovanjem okruglih stolova bavila predočavanjem veze ekonomija i NATO. Činili smo to na način koji je podrazumijevao da privreda kroz konkretne primjere i iskustva drugih dobije što više pouzdanih informacija kakvog uticaja članstvo u Alijansi može imati na pojedinačno preduzeće i ekonomiju u cjelini.

Sa ovim ciljem, a u saradnji sa Koordinacionim timom Savjeta za članstvo u NATO-u smo organizovali okrugli sto „NATO Kod – šansa za profit“ na kojem su učesče uzeli predstavnici Hrvatske gospodarske komore i Ministarstva odbrane Slovenije. Fokus je stavljen na predstavljajne načina objave javnih nabavki za potrebe NATO-a, te okolnostima pod kojima kompanija ponudom, bilo da je riječ o robama ili uslugama može biti učesnik. Takođe, u saradnji sa Komunikacionim timom organizovan je i dobrotvorni bazar na Žabljaku. Sredstva prikupljena posredstvom prodaje doniranih tradicionalnih crnogorskih proizvoda, iskorišćena su za nabavku neophodne opreme Vatrogasnoj službi Žabljaka.

Predsjednik Privredne komore je učestvovao na otvaranju Finomena konferencije “NATO i ekonomija: šansa za Crnu Goru”, čije je organizovanje ova institucija podržala, a koja je okupila poznavaoce ovih odnosa kako iz regiona (Hrvatska i Albanija), tako i čelne ljude NATO agencija iz Brisela.

Nakon dobijanja poziva za članstvo u NATO upriličen je sastanak članova Upravnog odbora Komore i predsjednika Odbora udruženja sa Koordinatorom za NATO, koji je bio prilika da se razgovara o temama koje su po ovom pitanju sa aspekta privrede važne i koje će biti analizirane u narednoj godini.

Komora je u decembru, u saradnji sa Komunikacionim timom Savjeta za članstvo u NATO, organizovala Okrugli sto pod nazivom „NATO i ekonomija“. Namjera je bila da se omogući aktivno uključivanje privrede u ovaj proces, smatrajući da je podrška privrede procesu pristupanja Crne Gore NATO-u jako važna, ali i u cilju vođenja otvorenog razgovora sa privrednicima o budućim pravcima komunikacione kampanje.

OBRAZOVNE AKTIVNOSTI

Privredna komora Crne Gore učestvuje u razvoju sistema obrazovanja za potrebe privrede, organizuje usavršavanje i obuku kadrova, specijalizovane kurseve, predavanja, seminara, radionice i druge oblike edukacije.

U toku 2015. godine Komora je organizovala 56 edukativnih aktivnosti na kojima je bilo prisutno 2686 učesnika. Teme edukativnih aktivnosti su birane na osnovu sugestija polaznika i upita koji su dostavljani članicama Komore.

Dajemo pregled najznačajnijih seminara, okruglih stolova, prezentacija i radionica održanih u protekloj godini:

- Uvođenje energetske efikasnosti u javne nabavke u Crnoj Gori
- Jačanje kapaciteta naučno-tehnoloških parkova, biznis inkubatora i drugih organizacija u cilju podrške inovacijama i transferu znanja između privrede i univerziteta u Crnoj Gori
- Mogućnosti za unapređenje poslovanja i efikasnosti u sprovođenju inspekcijskog nadzora
- Potencijali i pravci razvoja zdravstvenog turizma u Crnoj Gori
- Unapređenje nacionalnog sistema zaštite od radona
- NATO Kod - šansa za profit
- Značaj standarda kvaliteta u zdravstvenom turizmu
- Regulatorna i praksa u oblasti mjerenja emisija iz stacionarnih izvora
- Značaj definisanja ishoda učenja za privredu

- Inovacije u sektoru poljoprivrede
- Uloga javnih izvršitelja u naplati potraživanja
- Energetska efikasnost i obnovljivi izvori energije na programima postdiplomskih studija u Crnoj Gori
- Kako da domaći poljoprivredni proizvodi dobiju kvalitet više
- Razumijevanje bankarskog poslovanja – uticaj na kompaniju
- Klasteri - put ekonomskih integracija u CEFTA regionu
- Zaštita prava intelektualne svojine
- Podrška malim i srednjim preduzećima- HORIZON 2020 - Program EU za finansiranje istraživanja i inovacija
- Pan-Euro-Mediterska zona slobodne trgovine i njena pravila porijekla
- Zloupotreba dominantnog položaja i uticaj na poslovanje privrednih subjekata u Crnoj Gori
- Direktiva o uslugama EK 123/2006 i Zakon o uslugama
- Marketing menadžment u MSP
- Prevara sa instrumentima finansiranja u međunarodnim transakcijama
- Pravo konkurencije u primjeni u EU i osvrt na politiku konkurencije u Crnoj Gori
- Metoda realnih opcija u procjeni nekretnina koje generišu prihod
- EU politika i fondovi Europske unije – dobra mogućnost za jačanje konkurentnosti, prenos znanja i inovacija u proizvodnji hrane u Crnoj Gori
- Nova pravila marketinga u promovisanju brendova
- Priprema projektne ideje, pisanje projektnog predloga i rukovođenje projektom
- Naplata potraživanja i analiza finansijskih izvještaja – COFACE
- Društvene mreže u funkciji unapređenja poslovanja
- Dokumentarni poslovi i dokumentarni akreditivi – Studije slučaja
- Vizuelne komunikacije - istorija, pojava, značaj
- Uloga socijalnih partnera u razvoju nacionalnog okvira kvalifikacija

SISTEM OBRAZOVANJA

Osnovni ciljevi reforme obrazovanja u Crnoj Gori odnose se na obezbjeđivanje preduslova koji će svakom pojedincu osigurati sticanje znanja, vještina i kompetencija potrebnih za uspješan lični i profesionalni život i uključivanje naše države u svjetsko tržište rada i znanja.

Privredna komora u saradnji sa Ministarstvom prosvjete, Zavodom za zapošljavanje Crne Gore, Savezom samostalnih sindikata i Centrom za stručno obrazovanje učestvuje u procesu reforme obrazovanja u dijelu koji pripada njenoj nadležnosti.

U oblasti stručnog obrazovanja aktivnosti Komore se ogledaju kroz:

- Aktivnosti promocije i afirmacija socijalnog partnerstva u funkciji povezivanje privrede i obrazovanja;
- Učestvovanje u radnim grupama za izvještavanje o stanju u stručnom obrazovanju.
- Predstavnik komore učestvuje u radu ACVT – savjetodavnog komiteta za stručno obrazovanje

Aktivnosti Privredne komore u oblasti visokog obrazovanja se ogledaju kroz rad predstavnika u Savjetu za visoko obrazovanje. U ovom dijelu je Komora aktivna i kroz učešće u realizaciji studentske prakse studenata univerziteta.

Predstavnici Komore učestvuju u radu Savjeta za kvalifikacije, kao i u radu sektorskih komisija za: Građevinarstvo i uređenje prostora; Ekonomiju i pravo; Poljoprivredu, prehranu i veterinu; Zdravstvo i socijalnu zaštitu; Turizam, trgovinu i ugostiteljstvo; Saobraćaj i komunikacije; Inženjerstvo, proizvodne tehnologije (mašinstvo i obrada metala, elektrotehnika i automatizacija i dr.); Obrazovanje i osposobljavanje; Rudarstvo, metalurgiju i hemijsku industriju; Informacione tehnologije i Usluge.

Privredna komora Crne Gore ima predstavnika u: Savjetu za visoko obrazovanje, Nacionalnom savjetu za obrazovanje, Odboru za obrazovanje odraslih, Savjetu za kvalifikacije, Savjetu za nacionalno partnerstvu za preduzetničko učenje u čijem radu učestvuju i predstavnici Direkcije za mala i srednja preduzeća, ministarstava zdravlja, rada i socijalnog staranja, prosvjete i nauke, Univerziteta Crne Gore, Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, Uprave za kadrove, Zavoda za školstvo Crne Gore, Centra za stručno obrazovanje, Unije poslodavaca Crne Gore i Centra za razvoj nevladinih organizacija; Nacionalnom karijernom tijelu za karijernu orijentaciju, Savjetu eksperata MBS fakulteta Univerziteta Mediteran; Komitetu „Ljudi i vještine“ u okviru članstva Eurochambersa; Komitetu za upravljanje ljudskim resursima Instituta za standardizaciju Crne Gore; u saradnji sa Centrom za informisanje i profesionalno savjetovanje (CIPS), Komora je član radne grupe koja vrši posjete školama u okviru projekta „Kuda nakon osnovne škole“; sektorskom monitoring odboru Operativnog programa Razvoja ljudskih resursa u Crnoj Gori.

SUDOVI PRI KOMORI

Privredna komora Crne Gore inicirala je donošenje Zakona o arbitraži i aktivno učestvovala u njegovoj izradi sa predstavnicima Ministarstva pravde. Skupština Crne Gore donijela je Zakon o arbitraži na sjednici 31. jula. 2015. godine. Prilikom izrade zakona, Komora je imala podršku Sekretarijata Komisije Ujedinjenih nacija za međunarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL), koje je dalo mišljenje da je Zakon u potpunosti usklađen sa odredbama Model zakona o međunarodnoj trgovinskoj arbitraži. Zakoni usklađeni sa Model zakonom primjenjuju se u više od 90 zemalja svijeta. Na sajtu Komisije Ujedinjenih nacija za međunarodno trgovinsko pravo nalaze se zakoni zemalja koji su usklađeni sa Model zakonom i, između ostalog, nalazi se Zakon o arbitraži Crne Gore („Službeni list Crne Gore” broj 45/15).

Uporedo sa izradom i usvajanjem Zakona o arbitraži pristupilo se definisanju novih arbitražnih pravila. Skupština Privredne komore Crne Gore usvojila je Arbitražna pravila pred Arbitražnim sudom pri Privrednoj komori Crne Gore i Arbitražna pravila Komisije Ujedinjenih nacija za međunarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL) pred Arbitražnim sudom pri Privrednoj komori Crne Gore na sjednici od 11. novembra.

Arbitražna pravila pred Arbitražnim sudom pri Privrednoj komori Crne Gore uređuju sprovođenje arbitražnog postupka i organizaciju Arbitražnog suda. Sadrže odredbe koje se odnose na početak arbitražnog postupka, sastav arbitražnog tribunala, postupak pred arbitražnim tribunalom, arbitražnu odluku, troškove

arbitražnog postupka, ubrzani arbitražni postupak. Takođe, ova Pravila sadrže i odredbe koje se odnose na organizaciju suda i postupak pred arbitrom za hitne slučajeve.

Stranke mogu ugovoriti da se na vođenje spora pred Arbitražnim sudom primjenjuju Arbitražna pravila Komisije Ujedinjenih nacija za međunarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL). Takođe, strankama se daje mogućnost da ugovore i primjenu Pravila o postupanju Arbitražnog suda kao organa imenovanja u ad hoc sporovima po Arbitražnim pravilima UNCITRAL-a. Dakle, stranke imaju trostruku mogućnost i to da se na vođenje njihovog spora primjenjuju Arbitražna pravila pred Arbitražnim sudom pri Privrednoj komori Crne Gore, Arbitražna pravila Komisije Ujedinjenih nacija za međunarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL) pred Arbitražnim sudom i Pravila o postupanju Arbitražnog suda kao organa imenovanja u ad hoc sporovima po Arbitražnim pravilima UNCITRAL-a.

I tokom 2015. godine je nastavljena saradnja sa Otvorenim regionalnim fondom za Jugoistočnu Evropu (Pravna reforma) – GIZ koji je organizovao seminare i okrugle stolove sa instrumentima za alternativno rješavanje sporova u zemljama Zapadnog Balkana.

Pri Privrednoj komori Crne Gore djeluje Odbor za vansudsko rješavanje sporova potrošača, kao vid alternativnog, efikasnog i jeftinog načina rješavanja sporova potrošača. Postupak se vodi u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti potrošača i Pravilnika o Odboru za vansudsko rješavanje potrošačkih sporova.

PROJEKTI

Održivi turizam (UNIDO)

Ovaj projekat podržava održivi razvoj turizma koji uključuje ekološke, ekonomske i socijalne aspekte njegovog razvoja. Implementacija projekta se temelji na iskustvu Organizacije Ujedinjenih nacija za industrijski razvoj (UNIDO) u Bugarskoj i Rumuniji a sprovodi se u Makedoniji, Srbiji, Hrvatskoj, Albaniji i Crnoj Gori.

Cilj projekta je da se primjenom UNIDO metoda i prakse unaprijedi konkurentnost preduzeća u sektoru turizma posebno smještajnih kapaciteta i njihovog lanca nabavke. Osnovna područja djelovanja biće: energetska i vodna efikasnost, upravljanje otpadom, buka, kvalitet vazduha kao i društvena odgovornost.

U 2015. godini, u skladu sa projektnim zahtjevima, urađeni su izvještaji za pet odabranih hotela sa procjenom stanja i predlogom mjera u pravcu društveno odgovornog poslovanja.

EEN – Evropska mreža preduzetništva

Evropska mreža preduzetništva (EEN) je najveća svjetska mreža podrške malim i srednjim preduzećima koja je osnovana sa misijom da im pomogne da iskoriste što je više moguće poslovnih šansi u Evropskoj uniji. U implementaciju aktivnosti EEN u Crnoj Gori je uključen konzorcijum koji čini: Privredna komora Crne Gore, Direkcija za mala i srednja preduzeća, Mašinski fakultet iz Podgorice i Business Start Up Centar iz Bara.

Cilj projekta je pružanje praktičnih informacija i pomoć malim i srednjim preduzećima u

Crnoj Gori, sa ciljem lakšeg pronalaženja poslovnih partnera, uspostavljanja poslovne saradnje i joint ventura, učestvovanja na tenderima, pristupa informacijama o pravnim aspektima i poslovnim regulativama u EU, informisanja o programima podrške, zakonodavstvu i rezultatima istraživanja koji se odnose na inovacije, posredničke usluge u transferu tehnologije i znanja, stimulisanja crnogorskih malih i srednjih preduzeća da inoviraju, kao i informacije i pomoć o Okvirnim programima EU za istraživanje i tehnološki razvoj.

Sprovođenje aktivnosti u novoj fazi projekta, koji je odobren u okviru COSME EU programa podrške za razvoj konkurentnosti MSP, počelo je u junu 2015. godine održavanjem prvog sastanka projektnog tima na kojem su definisane konkretne obaveze svih partnera.

Uzimajući u obzir iskustvo iz prethodnog perioda vezano za pripremu i implementaciju projekata, kao i činjenicu da je počela implementacija novih fondova EU za programski period 2014. - 2020, Privredna komora je u okviru EEN-a za predstavnike privrede organizovala seminar "Projektni ciklus". Polaznici su prošli obuku za cijeli projektni proces od planiranja projekta, njegove priprema sa posebnim osvrtom na pripremu logičkog okvira, kao i sprovođenje projektnih aktivnosti.

U organizaciji Hrvatske gospodarske komore, od 10 do 12. septembra, u Zagrebu je održana Regionalna konferencija na kojoj su učestvovali predstavnici EEN-a iz: Slovenije, Hrvatske, Crne Gore, Makedonije i BiH. Sve zemlje učesnice predstavile su svoje aktivnosti u prethodnom periodu a predstavnici Evropske komisije su, između ostalog, posebno ukazali na jačanje EEN-a u cilju identifikovanja zajedničkih izazova i potencijala kao i korišćenja postojećih resursa za implementaciju regionalnih strategija kao što su Dunavska i Jadransko jonska (EUSAIR).

Implementacija CEFTA-e sa ciljem unapređenja internacionalizacije privrede u Jugoistočnoj Evropi

Cilj projekta je podrška implementaciji CEFTA u regionu i podrška komorama regiona da uzmu aktivnu ulogu u sprovođenju CEFTA sporazuma. Projekat se realizuje u okviru Asocijacije balkanskih komora, uz podršku njemačke privredne komore DIHK, njemačkog Ministarstva za ekonomsku saradnju i razvoj, CEFTA sekretarijata i SEQVA njemačke agencije za pomoć privredi. U projektu učestvuju privredne komore Albanije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Crne Gore, Grčke, Makedonije, Moldavije, Rumunije, Srbije i Turske.

U okviru projekta u 2015. godini održan je značajan broj konferencija, okruglih stolova, radionica i seminara na kojima su učestvovali i predstavnici Komore. U organizaciji Privredne komore, u okviru ovog projekta, održani su konferencija „Implementacija standarda kvaliteta u cilju jačanja konkurentnosti i interna-

cionalizacije privreda CEFTA regiona" i okrugli sto „Klasteri-put ekonomskih integracija u CEFTA regionu“.

WELLFOOD - Promocija inovacija u sektoru proizvodnje hrane za dobrobit jadranske regije

Projekat WELLFOOD je odobren u okviru drugog poziva IPA Adriatic programa prekogranične saradnje. U ovaj projekat su preko različitih institucija (komore, univerziteti, istraživački centri) uključene države: Albanija, BiH, Hrvatska, Italija, Crna Gora, Srbija, Slovenija i Grčka. Nosilac projekta je italijanska regija Forli-Cesena.

Cilj projekta je jačanje inovacijskih kapaciteta Jadranske regije u poljoprivredno prehrambenom sektoru podsticanjem saradnje, transferom znanja iz razvijene Forli-Cesene u ostale zemlje. Predviđeno je održavanje niza seminara, obuka, studijskih putovanja, izrada promotivnog i edukativnog materijala kao i formiranje ADRI-FOOD klastera.

U okviru projekta, u 2015. godini, u skladu sa njegovim zahtjevima, urađene su detaljnije analize za pet odabranih poljoprivrednih proizvoda-„Wellfood basket“ (med, maslinovo ulje, pljevaljski sir, pivski skorup i sok od nara) kao i program obuke za zainteresovane subjekte.

Na 41. sajmu hrane u Budvi je održan okrugli sto na temu „Kako da domaći poljoprivredni proizvodi dobiju kvalitet više“. Na štandu Privredne komore je organizovana i prezentacija proizvoda „Wellfood basket“.

U julu, u Privrednoj komori je organizovana obuka za poljoprivredne proizvođače, predstavnike agroindustrije, zaposlene u savjetodavnim službama na opštinskom i republičkom nivou i sve zainteresovane. Održana su dva ciklusa: „EU politika i fondovi Evropske unije – dobra mogućnost za jačanje konkurentnosti, prenos znanja i inovacija u proizvodnji hrane u Crnoj Gori“ i „Crnogorski proizvodi iz sektora mljekarstva i maslinarstva - unapređivanje kvaliteta i marketinga proizvoda“. Predavači su bili profesori sa Biotehničkog fakulteta.

U septembru je u Privrednoj komori organizovana završna konferencija projekta u okviru koje su organizovani i susreti svih zainteresovanih subjekata iz sektora poljoprivrede. Formirane su tri radne grupe na teme: Inovacije u sektoru poljoprivrede; AdriaFood Network - Kako je moguće unaprijediti ovu mrežu u smislu sadržaja, organizacije i kako će rezultati biti korišćeni i primijenjeni u zemljama učesnicama; Značaj EU Šeme kvaliteta za sektor poljoprivrede.

Takođe je održan seminar na kojem su predstavnici crnogorskih naučno-istraživačkih institucija i fakulteta kao i drugih zainteresovanih subjekata imali mogućnost da kroz prezentacije upoznaju goste iz zemalja partnera o stanju i potencijalima u poljoprivredi Crne Gore.

NEXT - Zajednička platforma za podršku istraživanju i transferu tehnologija

projekat uključuje sve zemlje Jadranske regije. Nosilac projekta je italijanska regija Marche. Projekat ima za cilj stvaranje otvorene platforme za saradnju istraživačkih i centara za transfer tehnologija, kao i preduzeća te istraživača.

Jedan od najznačajnijih proizvoda NEXT Projekta je izrada i stavljanje u funkciju portala agroberze.me koji će omogućiti poljoprivrednim proizvođačima iz Crne Gore da ponude proizvode, povežu se sa kupcima, dobavljačima i potencijalnim partnerima. Berza će biti organizovana po tematskim cjelinama za različite oblike poljoprivredne proizvodnje, a poljoprivrednici će u dijelu posvećenom tehnološkim inovacijama moći da dobiju stručne odgovore i rješenja za unaprjeđenje poslovanja. Očekujemo da će rezultat Agro-berze biti definisanje domaće ponude poljoprivrednih proizvoda, njihovog kvaliteta i karakteristika, što će usloviti bolji plasman te veću zastupljenost u domaćim hotelsko-ugostiteljskim objektima.

Predstavnici crnogorskih preduzeća i Privredne komore učestvovali su na Globalnom kongresu preduzetnika Milano 2015 u okviru kojeg je održan i Jadranski Investicioni Forum u organizaciji NEXT IPA Adriatic projekta.

Urađena je dvojezična brošura „IT sektor u Crnoj Gori- pregled stanja i pretpostavke razvoja“ koja je ažurirana najnovijim podacima.

U julu je u Italiji održan završni sastanak Upravnog odbora projekta i Konferencija o novim evropskim programima za podršku preduzetništvu, istraživanju i inovacijama uz poseban naglasak na COSME i Horizon 2020, budući da se nastavak saradnje partnera na Platformi uspostavljenoj u okviru NEXT projekta vidi upravo kroz ova dva programa.

ADRIATINN - Jadranska mreža za unapređivanje istraživanja i inovacija kroz kreiranje nove politike za održivu konkurenciju MSP

Projekat je odobren u okviru prvog poziva programa IPA Adriatic Strategic, u okviru mjere Istraživanja i inovacije. Nosilac projekta je Jonski univerzitet sa Krfa. Osim Crne Gore u projektu učestvuju: Albanija, BiH, Hrvatska, Italija, Srbija i Slovenija preko svojih univerziteta, komorai različiti agencija. Uz Privrednu komoru, iz Crne Gore u projektu učestvuju Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća i Elektrotehnički fakultet Univerziteta CG.

Cilj ADRIATinn projekta je povećanje konkurentnosti malih i srednjih preduzeća i njihove sposobnosti za izlazak na druga tržišta kroz podsticanje usvajanja novih ICT tehnologija, inovacija i specijalizacija. Projekat je počeo u novembru 2013. i planirano je da traje do kraja 2016. godine.

U okviru projekta, u 2015. godini, je održano šest radnih sastanaka (Crna Gora, Velika Britanija, Italija). Takođe, projekat je dao mogućnost svim partnerima da učestvuju na CISCO treninzima za predavače kao i dobijanje CISCO sertifikata. U skladu sa tim je predstavnik Privredne komore uspješno završio obuku i dobio CISCO sertifikat čime je Komora dobila mogućnost organizovanja seminara za privrednike u oblasti sajber bezbjednosti, što će se realizovati u narednoj godini.

U okviru Konferencije o ekonomiji - Efikasnost pristupanja EU i unapređenje regionalne konkurentnosti, kao jedan od panela, održan je AdriaTinn Success Story seminar na temu „Obrazovanje, inovacije i preduzetništvo“.

U Budvi, na 17. Sajmu malih i srednjih preduzeća, poslovnih usluga i ženskog preduzetništva promovisan je AdriaTinn helpdesk Privredne komore u okviru kojeg je ekspert za finansije pružao besplatne savjete privrednicima.

TEMPUS DEVCORE - Razvoj mjerljivih ishoda učenja - put do boljeg poređenja, prepoznavanja i zapošljavanja

cilj projekta DEVCORE je razvoj mjerljivih ishoda učenja kroz izgradnju kapaciteta naučnog kadra, studenata i socijalnih partnera kao i unapređivanje saradnje visokoškolskih ustanova i tržišta radne snage.

Rukovodilac projekta iz Crne Gore je Univerzitet Crne Gore a Privredna komora je partner na projektu.

U 2015. godini, održane su tri studijske posjete univerzitetima iz Austrije, Danske i Grčke. Svrha studijskih posjeta je bila upoznavanje sa najboljom praksom visokog obrazovanja u zemljama domaćinima u pogledu definisanja rezultata učenja, prezentiranje nacрта dokumenta Smjernica za pisanje ishoda učenja kao i razmjena iskustava u ovoj oblasti.

Sektor za obrazovanje Privredne komore je tokom juna i jula, kroz upitnike, sproveo istraživanje o ishodima učenja. Istraživanje je sprovedeno na uzorku od 75 ispitanika-privrednika (17.3% iz oblasti trgovine, 13.3% iz oblasti bankarstva i osiguranja, 16% iz oblasti poljoprivrede, 13.3% iz oblasti nauke i tehničke djelatnosti, 10.7% iz oblasti IT-a, 9.3% iz prerađivačke industrije, 5.3% iz oblasti turizma, itd...). Analiza istraživanja se odnosila na efekte reforme visokog obrazovanja sa posebnim akcentom na upotrebu i razumijevanje koncepta ishoda učenja, kao i mogućeg uticaja visokog obrazovanja i kvaliteta nastave na razvoj ključnih kompetencija studenata.

U organizaciji Privredne komore, sa partnerima iz konzorcijuma, u julu je održan okrugli sto: „Značaj definisanja ishoda učenja za privredu Crne Gore“.

TEMPUS ECESM - Unapređenje obrazovanja u oblasti sajber bezbjednosti u Crnoj Gori

osnovni cilj projekta je poboljšanje, razvijanje i implementiranja standarda, smjernica i procedura na nacionalnom nivou u Crnoj Gori, kako bi se omogućilo stvaranje agilnih i visoko obučениh kadrova, sposobnih da odgovore na dinamične i brzo rastuće e-prijetnje.

Rukovodilac projekta iz Crne Gore je Univerzitet Mediteran, a Privredna komora je partner na projektu.

U okviru projekta, u 2015. godini, je održano šest radnih sastanaka (Crna Gora, Velika Britanija, Italija). Takođe, projekat je dao mogućnost svim partnerima da učestvuju na CISCO treninzima za predavače kao i dobijanje CISCO sertifikata. U skladu sa tim je i sekretarka Odbora udruženja za ICT uspješno završila obuku i dobila CISCO sertifikat i čime je Komora dobila mogućnost organizovanja seminara za privrednike u oblasti sajber bezbjednosti, što će se realizovati u narednoj godini.

U prethodnom periodu su prikupljeni i analizirani podaci o praksi zemalja EU u domenu obrazovanja u oblasti sajber bezbjednosti i podizanju svijesti o ovoj oblasti. Kao rezultat urađenih istraživanja pripremljen je niz publikacija: Izvještaj o postojećoj praksi zemalja EU u domenu sajber bezbjednosti, Izvještaj o postojećoj praksi EU u domenu obrazovanja u oblasti sajber bezbjednosti, Upoređivanje prakse u Crnoj Gori sa standardima EU, Smjernice za utemeljenje novog oblika obrazovanja iz oblasti sajber bezbjednosti u Crnoj Gori, Razvoj nacrtu okvira za sajber bezbjednost, Unpređenje znanja o sajber bezbjednosti i Priručnik o sajber bezbjednosti.

Erasmus za preduzetnike početnike

Projekat je odobren u okviru programa podrške malim i srednjim preduzećima (COSME) i predstavlja nastavak projekta koji je uspješno sprovela Provincija Pezaro i Urbino iz Italije. Osim Provincije kao koordinatora u projekat je uključeno osam institucija (komore, razvojne agencije, fakulteti) iz šest zemalja Jadransko Jonske makroregije.

Osnovni cilj projekta je pružanje pomoći novim preduzetnicima i malim firmama da razvijaju vještine i konkurentnost kroz razmjenu ideja i iskustava sa uspješnim firmama iz EU i drugih zemalja učesnica projekta. Odabrani predstavnici iz Crne Gore imaju mogućnost boravka u zemljama EU, u trajanju do šest mjeseci, kako bi se upoznali sa radom sličnih kompanija. Sektori kojima će biti dat prioritet su: pomorstvo i ribarstvo, transport, energetika, turizam.

Privrednoj komori je dodijeljena uloga posredničke organizacija (IO) koja će obavljati promociju programa i na osnovu postavljenih kriterijuma odabirati

kompanije koje će učestvovati u projektu. Projekat traje do kraja januara 2017. godine.

Projekat je odobren zvanično u februaru i preduzete su osnovne aktivnosti za njegovu promociju: objava na sajtu Privredne komore, tekst u „Glasniku“, priprema lifleta, prezentacija projekta na sjednicama svih odbora udruženja, promocija na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore, snimljen je medijski prilog.

Takođe, predstavnik Privredne komore je prošao obuku u Briselu za korišćenje informatičkih alata, finansijsko izvještavanje, promociju, selekciju novih preduzetnika i preduzetnika domaćina, povezivanje i sklapanje ugovora sa aplikantima.

Privredna komora je za predstavnike privrede i drugih institucija, 19. juna organizovala info dan, na kojem su detaljno prezentovane mogućnosti koje ovaj projekat pruža. Takođe, dato je detaljno objašnjenje o načinu apliciranja. Do septembra je podnešeno pet aplikacija koje su evaluirane i od njih odobrene tri iz oblasti organske proizvodnje, turizma i konsultatskih usluga.

KANDIDOVANI PROJEKTI

Program HORIZON 2020

- BALKAN PRED VRATIMA (BALKAN - ANTE - PORTAS): Izazovi EU integracija (BALEURO)
- SOONEST projekat

IPA prekogranična saradnja Kosovo - Crna Gora

- Korišćenje prekograničnih privrednih potencijala za konkretnu poslovnu saradnju

IPA prekogranična saradnja Srbija -Crna Gora

- Povezani smo bolje tržišno orjentisani

IPA operativni program - Razvoj ljudskih potencijala (2012-2013) - grant Ministarstva finansija Crne Gore

- GAS2GO – Gastronomski suveniri

Program ERASMUS

- Unapređivanje obrazovanja i stvaranje mogućnosti za istraživanja (BEARCO)
- Tehnološki most ka EU (ETB2EU)
- Podrška komorskog sistema razvoju stručnih kvalifikacija u industriji i zanatstvu (CraftsN)

- Vi ulazite u EU (osmi ciklus)

Mediterranski program (MED)

- Jačanje konkurentnosti i inovativnih kapaciteta za MSP u građevinarstvu u oblasti „pametne gradnje„
- WELLFOOD 2

Dunavski program

- Učenje kroz rad: jačanje partnerstva u Dunavskoj regiji za uspješno prilagođavanje i modernizaciju dualnog sistema obrazovanja

USKLAĐIVANJE REDOVA VOŽNJE U MEĐUNARODNOM PREVOZU

U skladu sa Zakonom o prevozu u drumskom saobraćaju i Pravilima o načinu, postupku i kriterijumima za usklađivanje redova vožnje u međumjesnom prevozu i prevozu u međunarodnom drumskom saobraćaju završena je procedura usaglašavanja redova u međunarodnom drumskom saobraćaju za sezonu 2015/2016.

Ukupno je predato 104 predloga redova vožnje, od čega su 98 novi redovi vožnje i šest starih redova vožnje sa promjenom. Usaglašena su 82 nova reda vožnje i šest starih redova vožnje sa promjenom.

U radu komisije za usklađivanje redova vožnje u međunarodnom saobraćaju učestvovali su predstavnici Privredne komore, Ministarstva saobraćaja i pomorstva i Direkcije za saobraćaj. Komisija je održala više sjednica tokom usklađivanja na kojima su razmatrani prijedlozi novih redova vožnje i starih redova vožnje sa promjenom.

Nakon završenog usklađivanja Komisija je napravila Izvještaj o usklađivanju međunarodnih redova vožnje za sezonu 2015/2016 godine. Izvještaj je dostavljen Ministarstvu saobraćaja i pomorstva, Direkciji za saobraćaj i svim prevoznicima koji se bave prevozom putnika u međunarodnom saobraćaju.

**Vaš
pasoš
za
robu**

USKLAĐIVANJE REDOVA VOŽNJE U MEĐUMJESNOM PREVOZU

U Privrednoj komori je, u skladu sa zakonskim propisima završen proces usklađivanja redova vožnje u međumjesnom prevozu za registracioni period 2015/2016 godine.

Ukupno su dostavljena 54 predloga novih redova vožnje. Usaglašeno je 25 novih redova vožnje i 10 starih redova vožnje sa promjenom. Evidentirano je 227 starih redova vožnje.

Komisija za usklađivanje redova vožnje u međumjesnom prevozu održala je više sjednica na kojima je razmatrala predložene redove vožnje i izvršila kontrolu predloženih redova.

Nakon završenog usklađivanja Komisija je napravila Izvještaj o usklađivanju međumjesnih redova vožnje za registracioni period 2015/2016 godine. Izvještaj je dostavljen Direkciji za saobraćaj i svim prevoznicima koji se bave prevozom putnika u međunarodnom saobraćaju.

IZBOR NOVOG DOMAĆEG PREVOZNIKA

U skladu sa zakonskim propisima, Služba saobraćaja je završila proces izbora novog domaćeg prevoznika za registracioni period 2015/2016 godine.

Na osnovu Izvještaja o ukinutim dozvolama za domaće prevoznike u međunarodnom linijskom prevozu putnika, Direkcije za saobraćaj Crne Gore, na konkurs za izbor novog domaćeg prevoznika ponuđeno je pet međunarodnih linija.

ATA KARNETI

Privredna komora Crne Gore je od 1. decembra 2008. godine nadležna za izdavanje ATA Karneta – međunarodnih carinskih dokumenata koja se koriste za pojednostavljivanje privremenog izvoza robe u stranu zemlju s rokom važenja do godinu dana.

ATA karnet se koristi za svu robu (osim akciznih roba, hrane i pića, kao i ostale potrošne robe) namijenjenu ličnoj ili profesionalnoj upotrebi, uključujući trgovačke uzorke, stručnu i naučnu opremu, sajamske eksponate, izložbene predmete.

U 2015. godini je izdato 217 ATA karneta.

TIR KARNETI

Privredna komora Crne Gore ovlašćena je, nakon dobijanja odborenja od strane IRU-a iz Ženeve, za izdavanje TIR karneta od 2008. godine. U 2015. godini izdata su 203 TIR karneta.

SERTIFIKATI I POTVRDE

Na osnovu Javnih ovlašćenja Privredna komora je u 2015. godini izdala ukupno 1168 raznih dokumenata (uvjerenja o domaćem porijeklu robe, uvjerenja o domaćem nepreferencijalnom porijeklu robe, ovjere cjenovnih lista i dr.).

ELEKTRONSKI REGISTAR LICENCI

Registar licenci čini materijalna i elektronska baza podataka svih licenci koje izdaje nadležni organ državne uprave, organ uprave, upravne organizacije i druge organizacije u vršenju javnih ovlašćenja u Crnoj Gori. Licencom se smatra i odobrenje, dozvola, saglasnost, potvrda, ovlašćenje ili drugi akt propisan kao uslov za obavljanje privredne djelatnosti.

Privredna komora, u saradnji sa Ministarstvom finansija, je zadužena za popunjavanje i održavanje web sajta posvećenog svim licencama koje se izdaju u Crnoj Gori – Elektronski registar licenci, koji se nalazi na veb adresi www.licenca.me

EXCELLENT SME

Privredna komora Crne Gore u saradnji sa agencijom COFACE, specijalizovanom za oblast osiguranja potraživanja, realizuje novu uslugu za crnogorska preduzeća. Uspješna srednja, mala i mikro preduzeća imaju mogućnost dobijanja sertifikata »Excellent SME«. Osnovna svrha sertifikata je da crnogorska uspješna preduzeća postanu prepoznatljiva na tržištu, postiže se viša kredibilitetnost u očima stranki i poslovnih partnera, te povezivanje sa takvim preduzećima u Crnoj Gori i inostranstvu.

Ovaj projekat se realizuje i u Sloveniji, Srbiji, Makedoniji, Rumuniji, Italiji, Bugarskoj, Mađarskoj, Slovačkoj i Hrvatskoj, a obavještenja o svim nosiocima sertifikata u ovim zemljama nalaze se na sajtu www.excellentsme.com. Sve je veće interesovanje za uključivanje u ovaj „klub uspješnih“, tako da se i druge zemlje pripremaju da postanu dio projekta.

Informativne aktivnosti su se odvijale kroz nastupe u medijima, informisanje putem veb sajta Privredne komore i mjesečnika Glasnik.

U medijima su nastupali predstavnici Komore ili privrednici koji aktivno učestvuju u radu organa Komore. U više od 50 crnogorskih i regionalnih, štampanih i elektronskih medija objavljeno je 3.674 informacija.

Na veb sajtu www.privrednakomora.me u 2015. godini objavljeno je 320 članaka o aktivnostima Komore. Sajt je zabilježio 181.368 posjeta, što je za 22% više u odnosu na 2014. godinu.

Izdato je deset brojeva (dva dvobroja) Glasnika, na ukupno 800 strana.

Tokom 2015. godine izdate su sledeće publikacije:

- Zbornik Konferencije Ekonomija Crne Gore 2014
- Vodič za Konferenciju Implementacija standarda kvaliteta u cilju jačanja konkurentnosti i internacionalizacije privreda CEFTA regiona
- Vodič za Konferenciju Sistem dualnog obrazovanja kao model za unapređivanje ekonomije
- IT sektor u Crnoj Gori – stanje i perspektive
- Crna Gora vaš partner 2015
- Crna Gora - opštine vaš lokalni partner
- Vodič za Konferenciju o ekonomiji - Montenegro 2015.
- Crnogorska privreda u 2015. godini

PRIVREDNA
KOMORA
CRNE GORE

☎ +382 20 230 545

📠 +382 20 230 493

@ pkcg@pkcg.org

🌐 www.privrednakomora.me

📍 Novaka Miloševa 29/II
81000 Podgorica, Montenegro

